

Myutu'ukpu Neki Di'ibu Paablu Tyuknigajxtu Ja Korintu Ja'ayuty

1 Eji Paablu. Diósuts tu xypyujta'aky esuts xy'apostulu'átut ja Jesukristu. Eji mut ja nmugu'uk'ajtam Sóstanus² nduknigajxtudsu tyadu neky ja Diosu jya'ayuty di'ibáty naymyujkudap jam Korintu, di'ibáty ijtp ti'igyu mut ja Jesukristu. Dios tu tyukniwówuty es dyajnujxut tu'ugú jiky'ajtanu wa'atspu, ti'igyu mut nidugekyu di'ibu oytyim maaty wyindsu'kudap ja Nindsun'ajtam Jesukristu, di'ibu du'un Wyindsun'ajttap yu'ujuty es nandu'un udsajtam. ³ Wa'anu nDios Teety'ajtam esu Nindsun'ajtam Jesukristu mgunu'xudu es mmo'oyudu ja agujk'ajt jotkujk'ajtan.

Wi'ixu kunu'xun yajpaaty Jesukristakyujxm

4 Du'uñumts nja'aygyuda'aky ja Dios mut miitskyujxmuty, ja'a ko ja Dios tu mgunu'xudu mut yu'ugyujxm Jesukristu. ⁵ Es ja'a ko m'ity ti'igyu mut ja Jesukristu, Dios tu mmo'oyuty tugekyu oytyim di'ibuty ja oy'ajtan ma m'anmujāan, du'un ma tugekyu m'uw mgajxtu es du'un ma oytyiity xyjattu, ⁶ es mudu tyaadu ya'ixy ko di'ibuts ngajxwa'x ma miidsuty Jesukristakyujxm, ja'a du'un ja tuj'ajtan. ⁷ Pes ni di'ibu Espiritu Santu myadakun mgatugoy'ajtxuty es mjiky'átut éxtum ja Dios ttseky maanam xy'ak'awixyñam ma myina'añ yu Nindsun'ajtam Jesukristu. ⁸ Yu'u

myajmuk'át mya'oy'átudap es mbudákudap kudiibá miits xymyadátat ni ti pojpa ko myínat jatugok. ⁹ Dios kyuydyimbyam di'ibá wyandakypy, es yá'u dá'un di'ibá mdukniwoodap es mjiky'átat ti'igyá mat ja 'yU'unk Jesukristá, yá Nindsun'ajtam.

Mabujkrutajk ñaybyjkwá'xudá

¹⁰ Mägu'ugítaty, n'amdeepy nbajtseebyats miidsuty Nindsun'ajtam Jesukristakuyjxm, es mnayyajti'igyadut es kyaj mnaybyjkwá'xudat. Jiky'attá mat ti'igyá jot winma'añ. ¹¹ Njuna'añudsá tyaada, mägu'ugítaty, mat ko ja di'ibá tsanaaydyap má ja Klo'ee jyún tyajk tá xytyuknijáwats ko ak miits mnaydyij mnayyókudá. ¹² Mada tyaada, ja'ats n'andijpy ko nidu'uk nidu'uk miidsuty ak wiink jyuna'andá. Tu'uk jyuna'añ: “Új, Paablats xy'uxpajkrá'ajtp” es jatú'uk jyuna'añ: “Új yá'u Apolás” es ja wiinkruty jyuna'andá: “Új yá'u Peedra” es jatuk peky jyuna'andá: “Új yá'u Jesukristats xy'uxpajkrá'ajtp.” ¹³ ¿Per tii, tá ja Jesukristá ñaywya'xyaty kanak pekyá, o új Paabla, ¿kruuzpajtats mat miitskuyjxmty, o mnabajttá miits új nxuuguyjxmá? ¹⁴ Nja'aygyudákyryats ja Dios kots kyaj nyajnabejty nidu'uk miidsuty, tim yá'uyá Krispa esá Gayá. ¹⁵ Es dá'un ni tu'uk pán mbaat kyajuna'añ ko ñabejty madudsá nxuuguyjxm. ¹⁶ Aa, per nandá'undsuga nyajnabejty ja di'ibá tsanaaydyap má ja Estéfanasá jyún tyajk, es kyajts nnakyjyamyetsy ja wiinkrá jatú'uk pán tats nyajnabéty. ¹⁷ Pesá Jesukristá kyajts xykyejxy esats nyajnabátat ja ja'ayaty, xykyajxats esats ngajxwá'xat ja oybyá

ayuk, es kyaj mat ja ayuk di'ibu ja ja'ayuty ku'am wya'ptur mat ja wyinma'añuty. Du'unuts nduñ es kadiibu tyugóyut ja muk'ajtun di'ibu yajmudajtr ko Kristu 'ye'ky kruuzkujxy.

Kristu myudajtypy ja Diosu myuk'ajtun esu wyijy'ajtun

¹⁸ Ja Jesukristu 'yo'kun kruuzkujxy nanugoobu jyawu kyaxe'eky mat ja di'ibaty najxtur ma ja ayoodákn, peru di'ibaty udsajtam nnitsókum es njo'omum tsajpótm, ja'a tyadu ja Diosu myuk'ajtun. ¹⁹ Es du'un jyana'añ ja Dios ma ja jyaaybyajtun:

Nyajkutugóyupts ja kuwinma'añbyu wyijy'ajtun, es nyajjugákupts ja jyagyujkan di'ibu jaygyujkur.

²⁰ Peru du'un, ¿ma net ja kuwijyja'ay, o ja ya'uxrukputy, o ja di'ibu kyajxy myadyakupy di'ibu yajpátr naxwiiñ? Pes ja naxwíñdu wijy'ajtunuty, tu Dios dyajkuxe'eky ko loku yu'a. ²¹ Dios ñija'ap di'ibu tyiimpy, es ña'ijxypy es kadiibu ja naxwíñdu ja'ayuty 'yixy'átudut mat yu'gyujxm ja wyinma'añuty, ja'ayu du'un yajnitso'ogaampy ja di'ibu jotmooyur mat yu'gyujxm di'ibu yajkajxwa'xp, oy tyadu ayuk kyaxe'eky loku winma'añun.

²² Pesu israelítaty 'yixándur ja ijxw'umun di'ibu myudajtypy ja muj'ajtun, esu griegaty 'yuxtaaydyur ja wijy'ajtun, ²³ peru udsajtam ngajxwa'xum ja Kristu ko kyruuzpejty. Yu israelítaty kyo'oyja'adubu tyadu kajxwa'xun, es di'ibu kyaj 'yisraelítaty pyjaktur éxtumu loku winma'añ, ²⁴ per di'ibu Dios tu twoy, oy yu'udyu israelítaty o griegaty, Kristu du'un ja

Diosu myak'ajtun esu wyijy'ajtun. ²⁵ Pes ja di'ibu ja'ayuty jya'adup éxtam ja Diosu lyoku winma'añ, kuwinma'añu'u kudiinam ja kuwinma'añbyu di'ibu ya naxwiñ; es di'ibu jya'adup kyaj tmudaty ja Diosu myak'ajtun, yu'u du'un waanu muk kudiinam ja naxwiñudu ja'ayudyu myajaa. ²⁶ Jamyatstu mugu'ugítaty, ko Dios tu mwówudu es mja'ay'ata'anudu, oy mganimay'ajtpudu miidsuty di'ibu du'un kuwinma'añ, es oy mganimay'ajtpudu di'ibu myudajtypy ja kutujkun, es oy mganimay'ajtpudu di'ibu jotkujk ja'ayuty. ²⁷ Peru Dios tu twin'ixy ja ja'ayuty di'ibu naxwiñudu ja'ayuty pyujtáktup éxtamu kulókaty, es du'un Dios dyajtsoydyu'unga'ay ja di'ibu naxwiñudu ja'ay pyujtáktup éxtamu kuwijpyun. Ja Dios tu twin'ixy ja ja'ayuty di'ibu ja naxwiñudu ja'ayuty pyujtáktup éxtamu di'ibu kyaj tmudaty ni ti mjjaa, es du'un ja Dios dyajtsoydyu'unga'ay ja di'ibu ja naxwiñudu ja'ayuty pyujtáktup éxtamu di'ibu myudajtypy ja mjjaa. ²⁸ Dios tu twin'ixy ja ja'ayuty di'ibu ja naxwiñudu ja'ayuty 'yuxtijtup éxtam di'ibu kyaj ti tsooty, es dyajkutugóyut ja di'ibáty ja naxwiñudu ja'ayuty pyujtáktup éxtamu muj kujxmbun, ²⁹ es du'un kyaj pán mbaat ñayjyáwudut muj kujxm Dios windum. ³⁰ Peru Dios tu myajti'igyudu miidsuty mat ja Jesukristu es mat yu'ugyujxmu Jesukristu nnija'am ti Dios tsyeypy, oy nwh'amam mat ja Dios, wa'ats n'ijtun es nnitsókum. ³¹ Pes du'un éxtam jyuna'añ ja Diosu jyaaybyajtun: “Pun ja pán ti ttukxonda'aky, wa'an ttukxonda'aky di'ibu Dios tu ttuñ.”

2

Yajmadya'aky ja Kristu di'ibu tu yeeky kruuzkujxy

¹ Mugu'ugítaty, kots uj nmiiñ ma miidsuty es ndukmumadyaktu ja Diosu 'yuxpukun, kyajts nyajtuuñ ja maj kujxmbu ayuk es ni yu wyinma'añ di'ibu tsip nimaja. ² Pes kots n'ijty ma miidsuty, kyajts nwinma'añ'atáñ jatu'ugu wiinkru, yu'uyu Jesukristu esu 'yo'kun kruuzkujxmbu. ³ Ya'ayow ya'ama'aduts njam'ajty ma miidsuty, ni nmajaats es extu tsuyibyuts mut ja tsu'kun, ⁴ es ko ndukmumadyaktu ja Diosu 'yuxpukun, kyaj ndukmadijuyandu ja kuwijyja'aybyu 'yayuk, ni'igu oj ndukmadijudu mut yu'agyujxm ja Espiritu Santu es ja Diosu myuk'ajtun. ⁵ Paaty ja mmabukun kyuxuty ma yu Diosu myuk'ajtun es kyaj ma yu ja'ayadyu kyuwijy'ajtun.

Espiritu Santukyujxm ja Dios ñayyajniuxe'egyuty

⁶ Di'ibu tu kyutukuty oy oy tugekyu ja Diosu 'yuxpukun, mut yu'uts situy nya'uxpukuduts mut ja kuwijy'ajtun, es kyaj mut ja naxwiñudu ja'ayadyu wyijy'ajtun nya'uxpukuduts, es ni mut ja wyijy'ajtun di'ibu yajtuundur di'ibu yajkutujktur naxwiiñ. Pes tyadu yajkutujkruyuy wyijy'ajtun, kuguxur yu'u. ⁷ Ja wijy'ajtun di'ibuts uj tuk'uxpukp, yu'u du'un ja wijy'ajtun di'ibu yu'uts ijtp es di'ibu Diosu naty tu ttuknibujtaagu nmaj'ajtun'ajtamgyujxm. ⁸ Ja yajkutujkruyuy ma yu naxwiñudu kyaj tjaygyujkudu; ja'a kooxur yu'ajty tjaygyujkudu, kyajxur dyajkruuzpajttu ja Nindsun'ajtam Jesukristu. ⁹ Per tim du'un jyajty éxtum jyuna'añ ja Diosu jyaaybyajtun:

Dios tĹ t'axkukĹ mĹdu di'ibĹty tsojkdĹp,
 di'ibu ni pĹnĹm tka'ixy es tkamĹdoy
 es ni kyaja'ty wyinma'ańoty.

¹⁰ TyĹadu dĹ'Ĺn tĹgekyĹ di'ibu Dios tĹ
 xytyuknija'am mut yĹ'ĹgyĹxm ja EspĹritĹ SantĹ,
 ja'a ko yĹ EspĹritĹ SantĹ tyuk'ijxĹp tĹgekyĹ, es extĹ
 ja kĹkrĹ nimĹjaĹbu wyinma'ań ja Dios.

¹¹ Ma ak ja'ĹyĹty, ĹpĹn mbaĹt tnijawĹ wi'ix ja
 jyot wyinma'ań tu'ugĹ ja'Ĺy? YĹ'ĹyĹ dĹ'Ĺn ja
 'yanmĹja'Ĺn kĹ'Ĺm, Ĺkdii? NandĹ'Ĺn jajtrĹ dĹ'Ĺn
 ko yĹ DiosĹ Jya'ĹjĹn, yĹ'ĹyĹ dĹ'Ĺn Ĺija'Ĺp wi'ixĹ
 dĹ'Ĺn ja Dios. ¹² Es Ĺdsajtm kyaj tĹ n'axĹjĹm
 ja winma'ań di'ibu yĹ naxwiiń, yĹ'ĹyĹ sitĹy ja
 winma'ań di'ibu yajkypy ja EspĹritĹ SantĹ di'ibu
 tso'omp ma Dios, es dĹ'Ĺn njaygyujkĹm tĹgekyĹ
 di'ibu Dios xyńamo'oyĹm. ¹³ Pes dĹ'Ĺnats Ĺdsuty
 nmadya'aky mut ja ayuk di'ibu ja EspĹritĹ SantĹ
 xytyuk'axrĹjktĹ, es kyaj yĹ'ĹjĹty di'ibu miimp
 ma ngĹ'Ĺm winma'ań; ja'ats ja'Ĺy nduk'ijxp ja
 tĹy'ĹjtĹn di'ibu ja EspĹritĹ SantĹ yajkypy es tjay-
 gyĹkdĹ pĹnĹty tu'umooyĹp ja EspĹritĹ SantĹ.

¹⁴ Mut ko ja ja'ĹyĹty di'ibu kyaj tmĹdattĹ ja
 EspĹritĹ SantĹ, kyaj mbaĹt t'axĹjĹdĹ di'ibu ja
 EspĹritĹ SantĹ yajkypy. PesĹ tyĹdu ja'ĹyĹty kyaj
 tjaygyĹkdĹ di'ibu Dios myeepy es ĹnĹndĹp:
 "LokĹ winma'ań yĹ'Ĺ." YĹ'ĹyĹ dĹn je'eyĹ di'ibu
 myĹdajttĹp ja EspĹritĹ SantĹ mbaĹt tnijawĹ
 di'ibu DiosĹ ja'ĹyĹ myeepy. ¹⁵ Di'ibu myĹdajttĹp
 ja EspĹritĹ SantĹ, mbaĹt yĹ'ĹjĹty tpayo'oy tĹgekyĹ,
 es ni pĹn wiinkrĹ mbaĹt kyaj pyayo'oyty.
¹⁶ Ja'a ko ja DiosĹ jyaaybyajtĹn jyĹna'ań: "ĹPĹn
 tĹ t'okwinma'ań'ijxrĹ ja NindsĹn'ajtm? ĹPĹn

mbaat dya'uxpeky ja Nindsun'ajtum Dios?" Per udsajtum situy nmudajtam ja Jesukristu wyinma'añ.

3

Paablus es Apolus, Diosu myuduumbuty

¹ Mugu'ugituty, kots ijty ma miidsuty nya'uxpuktu, kyaj oj mbaat nya'uxpeky éxtum ja ja'ayuty di'ibu nu'ujujwijts tu'ujujwijtsap ja Espiritu Santu, ja'a oj nya'uxpeky éxtum pánadyu naxwíñudu winma'añ ja'a'ajtudap o éxtum pánuty jemy tu t'axájudu Jesukristu. ² Pes éxtum mbaat njuna'anum, extu koonum nmooy ja letsyu ma jyapaadyuty nmo'oyut ja kudu'utspu je'xy, mat ko nan kyajnum mbaat xyje'xy ja kudu'utspu je'xy, es extu tyambaat kyajnum mmada'a'aktu es xyju'xtut ja kudu'utspu je'xy, ³ mat ko du'ñum m'akjiky'attu éxtum pánadyu naxwíñudu winma'añ ja'a'ajtudap. Jam di'ibu miits mnaydyukmadsip'ajtudap nixim niyam es mdsiptún mdsipkajxtu nixim niyam, es du'un xya'ixudu ko ja'ayum mbanujxtap ja wyinma'añ di'ibu kyaj myiñ ma yu Nindsun'ajtum Jesukristu. ⁴ Ja'a ko miits nidu'uguty mjuna'andu: "Uj Paabluts xy'uxpajkpu'ajtp" es wiinkpu jyuna'andu: "Uj Apólusuts xy'uxpajkpu'ajtp", es du'un mnaygyójudu éxtum ja ja'ayuty di'ibu kyaj tpadundu ja Jesukristu.

⁵ Pes anmaagyuts, ¿pánu du'un Apolus?, es ¿pánu du'un uj, Paablus? Udsuty je'eyu Diosu myuduumba di'ibu oj mduk'uxpákuudu es xymyubáktut ja Dios, es nidu'uk nidu'uk udsuty ndundu ja tuunk di'ibu Nindsun'ajtum

oj xymyo'oydyuts. ⁶ Mbaat njuna'anum ko ujts nrip ja tumt, Apolus tya'x, peru Diosu du'an di'ibu yajmujx ja tumt es yaj'ya'k yajpajt. ⁷ Di'ibu nip es di'ibu ta'xp, ni ti yu'ujuty, Diosu du'an tugekyu, mat ko yu'u yaj'yeempy yajpejtypy ja di'ibu yajnip o yajta'xp. ⁸ Di'ibu nip es di'ibu ta'xp, yu'ujuty je'eyu tyuumbu'atudu Dios, esu Dios mujuyudup nidu'uk nidu'uk extam tkuydyundu ja tyuunk. ⁹ Udsaty nmuduundup ja Dios, es miidsaty du'an extamu Diosu ñax es nandu'an extamu Diosu tyujk. ¹⁰ May'ajtungyujxm ja Diósuts tu xpyujta'aky extamu pojtspu esuts nbojtsu'ugut ja potsy ujx, esu tyam wiinkpu pojtspu yajkujxmap ja potsy. Per nidu'uk nidu'uk ya'ixup wi'ix pyotsy, ¹¹ mat ko Dios tu tpujta'aky ja Jesukristu extam yu'uyu pyotsy'ujx'áty, es kyaj mbaat pan tpujta'aky jatu'ugu wiinkpu. ¹² Pan jaa pan ttukjup ooru, platu, tsujjátypyu tsaa, kepy, mnyu o waaxk aay ma tyadu tuunk tu tsyo'onda'aky, ¹³ ya'ixup ja tuunk ko ja'ay yajpayo'oydyut, ja'a ko yajno'kmátsup mat ja juun. ¹⁴ Panudyu naty oy tu pyotstu es ja potsy kyaj ja juun yajtóyut, Dios kumáyudup; ¹⁵ per di'ibu tu pyotstu es myumada'agyuty ja juun, yajtugóyup ja tyuunk tugekyu, oy yu'u ku'am jyanitsókput extam naak ñitse'eky ma ja janya'ank.

¹⁶ ¿Kyaj xyñijáwudu ko miidsadyu du'anu Diosu tyujk es ko yu Diosu Jya'ajun 'yity ti'igyu miidsaty? ¹⁷ Pan ja pan dyajkutugóyu tadu Diosu tyujk, Dios yajkutugóyubu tadu ja'ay, mat ko tadu Diosu tyujk, wa'adsu'u. Es tadu tyujk, miidsadyu du'an ku'am.

¹⁸ Exkam pan ñaywyin'uñuty. Pan ja pan ñayjyáwuty kuwijy extam ja naxwíñudu

ja'ayuty ja wyinma'añ, nayyajjumbítudu éxtam tu'uk di'ibu kyaj ti tjaty, es du'an jya'tat éxtam tu'ugu kuwinma'añbyun. ¹⁹ Pesu tyadu naxwíñudu ja'ayudyu wyijy'ajtun, yu'u dun tu'ugu loku winma'añ tpujta'aky ja Dios. Ja Diosu jyaaybyajtun jyuna'añ: “Dios ya'anuguga'ap ja kuwijyuty mut ja kyum wijy'ajtun.” ²⁰ Nandu'un jyuna'añ jatuk peky: “Yu Nindsun'ajtam ñija'ap ko yu kuwijyja'ayudyu wyinma'añuty ni ti tkatsooty.” ²¹ Paaty ni rán kyanayjyáwuty maj kujxm mut ko tranajxa'anut tu'ugu ja'ay. Pes tugekyu oytyim tiity, miits mja'a'ajttap, ²² extu uj, Paablu, yu Apolus, yu Peedru, ja naxwíñudu, ja jiky'ajtun, ja o'kun, ja tyambu, ja óknambu. Miidsuty tugekyu mja'a'ajttap, ²³ es miits mja'a'átudu Jesukristu, esu Jesukristu jya'a'átyuty ja Dios.

4

Apóstalu tyuunguty

¹ Miits mbátudap es xuryajta'aktuduts éxtamu Jesukristu pyudujkubu, es ko yu'uts tu xytyuknipáktuts esuts nya'uxpákut ja di'ibu Dios tu ttuknibujtaagu. ² Di'ibu yajtsojkr ma di'ibu tu tii yajtuknipéky, yu'u es tkuudyunut yajxon éxtamu wyindsun tu tyuknipékyuty. ³ Es mut uj, kyajts nmajpajta'aky óyuts miits xuryayo'oydyut ja ndu'ununats, o wiinkru ja'ayudyuts nandu'un xuryayo'oydyuduts. Uj kyajts kum nnaybyayo'oyuty. ⁴ Oyuts nganayjyáwuty pekymuut, tyadu kyaj muut ya'ixy kots uj kyajts nbekyjya'ayuty; yu Nindsun'ajtam yu'u

du'an xypyaye'ebuyts. ⁵ Paaty ngajxwijsu kudiibu pán xypyayo'oyut ja tyu'ununaty maanam kyamínñam ja Nindsun'ajtam. Es ko yu'u myínat, yu'u ya'ixudup di'ibu tyam ijtp ayu'udsyu, extu ya'ixudup wi'ix ja ja'ayuty nidu'uk nidu'ugu jyot wyinma'añ, esu Dios 'yanuamadut ko oyu du'an tu ttundu.

⁶ Mugu'ugítuty, ndukmamadya'aktu tyaadu es xytyuk'oy'áttut miidsuty. Nbutakam éxtamu ijxpajtan ja Apolus es uj. Di'ibuts nmadyakypy, ja'a mut yu'ugyujxmu n'ijxpajtanuts miits xy'ijxnagúkadut kudiibu xywyinwa'knáxtut di'ibu ijtp kujja'ay, es kudiibu pán ñayjyáwudut muj kujxm es t'uxtíjtu jat'uuk. ⁷ ¿Tii dan muut mmuj mgujxmu kudiinam ja mmugu'uguty? ¿Tii dan mmudajttup di'ibu kyaj tu xy'axaju? Es pun tu xy'axaju, ¿ti ko mnaybyjta'agyuty muj kujxm, éxtam ku'am tu xygyanaraty?

⁸ Tu mmukja'aydyáknadu miidsuty es mmudajttup tugekyu di'ibu mdsojktup. Mnayjya'adup éxtamu reyun, es kyaj ti m'oktugoy'ajtxandu mut uudsuty. ¡Kooxyubu da m'okréyuty esuts uudsuty nandu'unxyup nrey'attu mut miidsuty! ⁹ Per mut uudsuty, apóstaluty, du'an uudsuty éxtamdsu Dios tu xypyjta'aktu ux'am. Du'an uudsuty éxtam ja ja'ay di'ibu tu yajtuknikajxpéty es 'yoogut. Du'an uudsuty éxtam ya'ixypyudsuummbun ko nidugekyu ja'ayuty xy'ixuduts es nandu'anu ánkusuty. ¹⁰ Loku uudsuty ja'ay xytyijtu, mut kotsu Kristu nmudundu; ¡miidsuty du'unaty Kristukyujxm m'ittu kuwinma'añbyuty! Uudsadyu du'an ya'ayow ya'ama'atpu, es miits mnaybyjta'agadu oy

muk. Ja ja'ayuty xytyuknugoo xytyukkexkoobuts
 uudsuty, es miits myajwindsu'ugudu. ¹¹ Extu
 tyambaat tuts n'ayowdu mudu yuu esu nuduudsu,
 nipatsy uxpatsy uudsuty es axuugudu ja'ayuty
 xytyundu. Kyajts nmudaty ja ndujkuty.
¹² Anu'xudats mats ndundu mududsu ngu'u.
 Xykyajxpóktats ja ja'ayuty, per ngunu'xtupts
 yu'ujuty. Xypyajudijttupts, per nyajkujx
 nyajnajxtupts. ¹³ Xyñi'o'o xyñiyáxudupts, per
 n'adsoojambijttupts yajxon. Extu tyambaat
 du'unuts xpyujta'aktu éxtumu naxwíñudu
 pyosta'ak es éxtum di'ibu ja'ayuty pyawa'ku'ktur.

¹⁴ Kyaj nnijáyudu du'un mut ko nyajtsoy-
 dyu'unga'aja'andu, ja'a du'un n'uwijpy ngajxwijpy
 éxtumdsu n'u'unk n'uná'kun. ¹⁵ Oxyur miits
 xymudajtrudu majk milu ja'ayuty di'ibu
 mmooyudur ja Kristu 'yuxpajkun, ujtsu du'un di'ibu
 mduk'axájudu Jesukristu ko miits n'awa'anudu ja
 oybyu ayuk. N'okrajtákm ko ujtsu du'un éxtumu
 mdeedyun ma yu mjiky'ajtan mut ja Jesukristu.
¹⁶ Mut yu'ugyujxmts miits nmunu'xta'aktu es
 xpyadúndut di'ibuts uj tu nnastunu.

¹⁷ Mudu tyaadukyujxm nduknigaxtu Timotee,
 di'ibuts njantsytsyejpy es njáwats éxtumdsu
 n'u'unk ma Jesukristu. Oy tmudúñ ja
 Nindsun'ajtam. Yu'u mdukjamyátsudur éxtumts
 uj njiky'aty éxtumu Jesukristu myubajkra,
 du'un éxtum nduk'uxpejky ma oytyim maaty ja
 mubajkrutajk ñaymyúkudu.

¹⁸ Nija'ajuty miidsuty di'ibu muj pátudur,
 junándur xytyijy ko kyajts mij nninujxa'añ.

¹⁹ Per tim tsojk najx ngu'ixa'andu pan junaamp

ja Nindsun'ajtum, nétats ndukni'ixudu taadu di'ibu muj pátudup, ja di'ibu dun mbaat ttuñ o je'eyu du'un kyu'ayuk'aty'attu. ²⁰ Ja'a ko ja Diosu kyutujkun, kyaj jyaayuty ma ja kajxy ayuk, ja'a du'un ma ja muk'ajtun. ²¹ Pes, ¿di'ibu dun mdsojktup, kots mij nujx ndukkumudowdu kots nujxut, o ko nujx ngu'ixtu mat ja tsojken es ja oyjyot?

5

Mu'induumbu ma mabujkputy ñaymyúkuđu

¹ Tyam, du'un ja'ay juna'andu ko jamu ja'ay di'ibu myu'induumu ma miidsuty, jam nidu'uk di'ibu myuttsunaapy ja kyudaak. Tyaadu du'umbu du'un jantsy muj peky, es ni je'eyu kyayajpaaty tadu du'umbu ma yu di'ibu kyaj t'awdattu Dios. ² Ma miidsuty mmuj mbaadudu, ma jyapaadyuty mmay mdajtat. Yu du'umbu ja'ay di'ibu du'un adutsp, koonam tsyékuty es xy'uxwojppudsúmdut ma miidsuty. ³ Oyuts jagam n'ity mat miidsuty, jámuts njot nja'ajan ma miidsuty, es tats nbayo'oy yu tadu ja'ay di'ibu tu ttuñ ja muj peky. Du'unuts tu nduñ éxtumxyupts uj njamuty ma miidsuty. ⁴ Pes naymyúkuđu mudu Nindsun'ajtum Jesukristu kyutujkun, njam'átupts njot nja'ajan ma miidsuty, es nandu'un jyam'átut ja Nindsun'ajtum Jesukristu ja myuk'ajtun, ⁵ es tukkadúkuđu tadu ja'ay ja mujku'ugópk Satanás es tyudyu'unxudut ja ñini'x. Tundu miidsu tyaadu es du'un jyodumbíttut esu 'yanmaja'an ñitso'ogat ko myínut ja Nindsun'ajtum Jesukristu.

6 Miidsuty, katu xytyukmaj xytyukpaadudu mudu tyaadu di'ibu mduundur. Mnija'adur wi'ix juna'añ tu'ugu ayuk: "Mat waanubu levaduuru pyude'eky tugekyu tugekyu ja tsajkakyjyútsy." 7 Yajka'aktu tugekyu di'ibu myajma'tudur, di'ibu ijtp éxtum levaduuru di'ibu tu ñajxnu, du'an m'ittat éxtum ja jembyu tsajkaaky di'ibu kyaj ti levaduuru tmudaty, éxtum tyam m'ittu, ja'a ko Kristu 'ye'ky udsajtamgyujxm. Yu'u du'an udsajtam nbasku borreegu'ajtam. 8 N'oktu'unum ja pasku xuu mat ja tsajkaaky di'ibu kyaj tmudaty ja levaduuru. Ja'a njuna'anum kyaj ti peky, ja'ayu mat ja tay'ajtan es ja wa'ats'ajtan.

9 Tu nduknijayudu ko katu mnaymyayudu mat ja di'ibáty mu'induundur. 10 Kyajts njajuna'anáñ es xymyastu'uttat tugekyu di'ibáty kyaj jya'a'átyuty ja Dios, éxtum di'ibáty mu'induundur, o di'ibu adsojktur, o di'ibu toon ma'tstur, o di'ibu 'yawdajttur di'ibu kyaj Dyiósuty. Kooxyubu du'an, mdimpudsuumdurxyur ya naxwiiñ. 11 Di'ibats n'andijpy ma ja neky di'ibats ngajx, pan jam tu'ugu ja'ay ñayñigajxyuty ko yu'u tpadúñ ja Jesukristu es du'añum myu'indúñ, o 'yadseky, o t'awdaty di'ibu kyaj Dyiósuty, o 'yabi'tsuty, o 'yami'ikyjya'ayuty, o mya'tspaty, esu du'umbu ja'ayuty kyaj muut mda'anmúk mwá'kmúkat. Pes du'umbu ja'ay ni je'eyu muut mgakaaymyúktat. 12 Per uj kyajts xypyaaty nbayo'oyudats ja di'ibu kyaj tmudúñ ja Jesukristu. Miits mbátudur xypya'oyut di'ibáty muut mnaymyúkuudu. 13 Dios pyayo'oyubu taadaty di'ibu kyaj tmudundu Jesukristu. Paaty uxwojppudsúmdu tadu pekytyumbu ma

miidsuty.

6

Mubajkrutajk yuunda ma fwez di'ibu kyaj Dyiosmuduumbuty

¹ Ko nidu'uguty miits xymyudattut tu'ugu u'unan mat tu'ugu mmamubajkra, ¿wi'ix ko mnejxy u'ambu ma yu fwez di'ibu kyaj Dyiosmuduumbuty, ma jyapaadyuty xymyuuunda ma Diosu jya'ayuty? ² ¿Tii kyaj xyñijawudu ko Diosu myuduumbuty 'yana'amandap nidugekyu ja naxwíñudu ja'ay? Es pan miidsuty mbaadánap xy'ana'amut ja naxwíñudu ja'ayuty, ¿wi'ix ko kyaj mbaat xya'oyu tadu u'unan di'ibu tim yi'in tim waanu? ³ ¿Tii kyaj xyñijawudu ko udsajtam n'ana'amalanam extu ánklesuty? Es ko du'an, jnu'an ngapayo'oyum di'ibu xypyátum ma tyadu jiky'ajtun! ⁴ Pan ti tsip mmdajttap ma tyadu jiky'ajtun, ¿ti ko xykyawin'ixtu di'ibu kyaj myújuty ja kyutujkan ma miidsuty, es yu'u mbayo'oyudap? ⁵ Njuna'añuts du'an es mdsoydyúndut miidsuty. ¿Tii ni tu'uk jam ma miidsuty di'ibu mbaat dyajxeemy ja tsip aku ma Dios muduumbuty, es mgajxwíjndut? ⁶ Es miits mnayñi'u'unudap nixim niyam, jes jabaat ja'ay wyinduuy di'ibu kyaj Dyiosmuduumbuty!

⁷ Oytyim wi'ix tsooty mdugooyñudap ak miits ko kyuxe'eky ja tsip ma miidsuty. Nik waanu oy ko xymyudánndut ko mdúnndut axuk o mdimmaadsudut. ⁸ Pes miidsuty axuk xytyundu es xymyaatsta, ja'abaat ja mmagu'uktajkuty.

⁹ Ķtii kyaj xyñijáwudu miidsaty ko di'ibu du'an adútstap kyaj t'ixtat ni na'a ja Diosu kyutujkun? Katu mnaywyin'undudu. Pes ni na'a tka'ixtat ja Diosu kyutujkun di'ibáty mu'induundap, di'ibáty yajtugeepy ja pũjk úkunu wyindsu'kun, ni yu di'ibu 'yawdajttap di'ibu kyaj Dyiósaty, ni yu di'ibu pekytyuundap tsoydyu'un muat ak yedyujk, ni yu di'ibu du'an pyekytyundu ak toxytyujk, ¹⁰ ni yu ma'tspaty, ni yu di'ibu adsojktap, ni yu ami'ikyjya'ayaty, ni yu pi'tskajxpaty, ni yu di'ibu ja'ay wyin'u'undap es tpačkudu myeeñ. ¹¹ Du'an ijty nidu'ugaty miidsaty; per tu myajwa'adsyaty, tu oy mwu'umdu mat ja Dios mat ja'agyujxm ja Nindsun'ajtam Jesukristu es mat ja'agyujxm ja nDios'ajtam Jya'ajun.

Kyaj nm'u'indu'unam

¹² Nidu'ugaty miits mjuna'andu: “Uj éxtamu Jesukristu myuduumbu, awa'atstuuyats n'ity esats ndúnat di'ibats ndsejpy.” Uj n'adsóyats miidsaty: Oyats awa'atstuuy uj n'ity es ndúnat tugekyu di'ibats ndsejpy, kyaj tugekyu 'yóyaty esats uj ndúnat. Oyats tugekyu mbaat njatuumbu, kyajts nnayyákdut esats xy'ana'amut oytyi winma'añaty. ¹³ Wiingátyryu mjuna'andu: “Yu je'xy nigoju es jodoty ñujxat, esu jot nigoju es t'axájut ja je'xy.” Per ujts mij n'anmaaydyap ko Dios yajminaampy ja tiempu ma kyaj nnakyyajtuna'anam ja jot es ni ja je'xy. Per ni wi'ix tsoo mbaat mgajuna'andu ko yu nnini'x'ajtam tu yajpajta'aky es nm'u'indu'unam, pes ja nnini'x'ajtam yu'u du'an Nindsun'ajtam 'yoy'ajtanguujxm, esu Nindsun'ajtam yu'u du'an nnini'x'ajtam 'yoy'ajtanguujxm. ¹⁴ Es éxtam ja

Dios dyajjikypyejky ja Nindsun'ajtam Jesukristu, xyajjikypyuka'anam udsajtam nandu'un mat ja myak'ajtun.

¹⁵ Miits mnija'adup ko ma n'axajum ja Jesukristu, yu nnini'x'ajtam du'un wye'emy nidu'uk nidu'uk extam tuk pekyjyaty ja Jesukristu nini'x. ¿Tii nbajkupts tuk peky ja Jesukristu nini'x es nyajnaybyaadudats mat tu'ugu kujeñdyo'oxy es du'un wu'umut ti'igyu mat yu'u? ¡Ni wi'ix tsoo!

¹⁶ ¿O tii, kyaj xyñijawudu ko di'ibu naybyuwa'kup mat tu'ugu kujeñdyo'oxy, nimajtsk ti'igyu 'yittu? Pes ja Diosu jyaaybyajtun juna'añ: “Ko tu'ugu yedyujk ñaybyuwa'aguty mat tu'ugu toxytyujk, du'un wu'umdu nimajtsk extam tu'uk je'eyu nini'x.” ¹⁷ Per ko n'axajum ja Nindsun'ajtam, ti'igyu 'yity ja njot nja'ajun'ajtam mat yu'u.

¹⁸ Kuga'aktu ja ma'induunk. Oytyim di'ibu wiinkputy ja peky di'ibu ja'ay tyiimpy, kyaj dyajnibaxutaku ja nini'x. Per ja di'ibu ma'induump, myudageepy ja kyuum nini'x.

¹⁹ ¿Tii kyaj xyñijawudu ko yu mnini'x yu'u tsynaaydyaknu Espiritu Santu, di'ibu Dios mmooyudu, es ko ja Espiritu Santu 'yity ma miidsuty? Paatykyujxm miits kyaj mnayñiwindsun'atudu ku'um, Diosu du'un nWindsun'ajtam, ²⁰ mat ko yu'u kyubajt ja di'ibu udsajtam oj xyjaratum. Du'un mbaat njuna'anam ko oj xyju'uyum es du'un xyja'ay'ajtam. Paaty udsajtam nyajtu'unam ja nnini'x'ajtam extamu Dios ttseky.

Kajxwíjn wi'ixn kasaadutjk jyiky'áttut

1 Tyam n'adsoojumbítyuts di'ibuts miits xyajtundap. Táy'ajtunú'u ko oy es kyaj ja'ay pyuktú. 2 Per kom ta nimay di'ibú má'induundap, paaty nidu'uk nidu'ugú yedyujkúty myúdatap ja kyú'um nado'oxy, es nandú'un nidu'uk nidu'ugú toxytyujkúty myúdatap ja kyú'um ña'ay. 3 Yú kasaadu yedyujk kyuydyúnap di'ibú pátap ttúnat múdu ñado'oxy es nandú'un ja kasaadu toxytyujk kyuydyúnap di'ibú pátap ttúnat múdu ña'ay. 4 Yú kasaadu toxytyujk kyaj yú'u je'eyú natyu'uk tja'a'áty ja kyú'um nini'x, múut ja ña'ay tja'a'áttú. Es nandú'unú dú'un ja kasaadu yedyujk kyaj yú'u je'eyú natyu'uk tja'a'áty ja kyú'um nini'x, múut ja ñado'oxy tja'a'áttú. 5 Katu mnayjyujpkugajxúdu nixim niyam, ni ja yedyujk es ni ja toxytyujk. Pún mnay'uu mnaygyajxúdap es mnaymyastu'uda'anúdu tuk tiempú es mgajxta'áktut es ok mnaybyuwa'agúdu jatúgok, mbaat dú'un xytyundú ko tú xy'agajxtúktú pún naak xúu mnaymyastu'uda'anúdu. Per ko tpaadut ja tiempú, net jatúgok mnaybyuwa'agúdu, kúdiibú ja mújku'ugópk Satanás myajpekytyúnúdu mút ja wiinkpú ko m'awa'xy'íttú.

6 Dios kyajts xytyuknipejky es n'anúumúdu tyáadu, je'eyúdsú dú'un njúna'añ éxtú tu'ugú ngajxwíjúnúts. 7 Új jajúnaambúts es dú'unxyúp nidúgekyú mjiky'áttú naydyu'uk éxtú új. Per wi'ixúu ja Dios mmo'oyúdu nidu'uk nidu'uk ja madakú, dú'un mjiky'áttú naydyu'uk o kasaadu.

8 Új n'anúumúdu miidsúty naydyu'uk uná'kúty, kixyúdo'oxyúty esú ku'ekytyo'oxyúty, oy ja'ijty

ko kyaj mbuktŭ, éxtum ujŭn. ⁹ Per pŭn kyaj mmada'aga'andŭ m'íttŭt naydyi'igyŭty, waanŭ oy es mdimpáktŭt, kŭdiibŭ mnayyajtóyudŭt mŭdŭ tsojkŭn.

¹⁰ Per ja di'ibáty tŭ pyuktŭ, nduk'ana'amdupts es kyaj űaymyastu'ududŭt. Tyadŭ ana'amŭn tŭy'ajtanŭ'ŭ. Kyajts ŭj n'ana'amŭnŭty, ja Nindsŭn'ajtam dŭ'ŭn ja 'yana'amŭn. ¹¹ Es pŭn ja pŭn tmastu'uty ja űa'ay, naydyi'igyŭ dŭ'ŭn 'yítŭty, o nik oy ttimnijodŭmbítŭt ja űa'ay. Nandŭ'ŭnŭ yedyŭjkyty kyaj tmastu'udŭt ja űudo'oxy.

¹² Yŭ wiinkpŭty n'anmaabyŭts mŭdŭdsŭ ngŭ'ŭm winma'añ. Ko pŭn jaa yŭ nmŭmŭbŭjkrŭ'ajtam tŭudo'oxy'áty tu'uk di'ibŭ kyaj nmŭmŭbŭjkrŭ'ajtam es 'ya'ijxŭp tsyŭnŭt mŭdŭ űa'ay, yŭ nmŭmŭbŭjkrŭ'ajtam kyaj tmastu'udŭt ja űudo'oxy. ¹³ Es pŭn yŭ nmŭmŭbŭjkrŭ toxytyŭjk myŭdajtypy tu'ugŭ űa'ay di'ibŭ kyaj nmŭmŭbŭjkrŭ'ajtam, pŭn 'ya'ijxŭp tsyŭnŭt mŭdŭ űudo'oxy, kyaj tmastu'udŭt ja űa'ay. ¹⁴ Mŭt ko ja kasaadŭ yedyŭjk di'ibŭ kyaj Dios tmŭdúñ es 'yakjiky'aty mŭdŭ űudo'oxy di'ibŭ Diosmŭduump, 'yaxájŭp ja Diosŭ kyunu'xŭn mŭt yŭ'ŭgyŭjxm ja űudo'oxy. Es ja kasaadŭ toxytyŭjk di'ibŭ kyaj Dios tmŭdúñ es 'yakjiky'aty mŭdŭ űa'ay di'ibŭ myŭdiimpy ja Dios, 'yaxájŭp ja Diosŭ kyunu'xŭn mŭt yŭ'ŭgyŭjxm ja űa'ay. Paaty ja 'yu'unk 'yŭna'kŭty kyaj dyŭ'anŭty éxtŭmŭ di'ibŭ kyaj Dios tmŭdúñ. Ni'igŭ t'axajŭ ja Diosŭ kyunu'xŭn mŭt yŭ'ŭgyŭjxm ja tyaak o tyeety di'ibŭ Diosmŭduump.

¹⁵ Pŭn ja di'ibŭ kyaj tmŭdúñ ja Jesukristŭ tmastu'uda'añ ja űudo'oxy o űa'ay mŭt ko

tmudúñ ja Jesukristu, na'ix wa'an tnejxy. Pɛn dɛ'an ttseky, ja kasaadu yedyujk o ja toxytyujk di'ibu myudiimpy ja Jesukristu, kyaj jyatyimnigutíkyuty es kyaj ñaywya'xudat, ja'a ko mat ko kyanaywya'xudat, ta nujx dyajtákuđu tsipkajxy. Es ja Dios tu mdukniwówudu es mjiky'áttat agujk jotkujk. ¹⁶ Mɛt ko mij toxytyujk, Jesukristu myubujkpu, kyaj xyñijawu pɛn mijtskyujxm ja mña'ay di'ibu kyaj yu'adyu Jesukristu myubujkpu tmábúkat ja Jesukristu es ñitso'ogat. Es mij yedyujk, myubujkpu Jesukristu, kyaj xyñijawu pɛn mijtskyujxm ja mnado'oxy di'ibu kyaj yu'adyu Jesukristu myubujkpu tmábúkat ja Jesukristu es ñitso'ogat.

¹⁷ Oytyim wi'ix tsooty, nidu'uk nidu'uk mjiky'áttap dɛ'an éxtam ja Dios myajmada'agudu, es dɛ'an éxtamu naty m'ittu ko ja Dios mwoojudu. Dɛ'anuts nyajnigutúku majaty ja mɛbujkpuujk ñaymyúkudu. ¹⁸ Pɛn ja Dios wyeepy nidu'uk di'ibu tu yajtsíky waanu*, wa'anu tyaadu twe'emy dɛ'uñu. Es pɛn wyeepy tu'uk di'ibu kyaj tsyíkyuty waanu, wa'an kyaj dyajtsíky. ¹⁹ Oy tu yajtsíky o kyayajtsujkpu, ni ti tkatsooty. Di'ibu situy nigutiky es nguudyu'unam, ja'a es ndu'unam éxtam ja Dios dyajnigutúku. ²⁰ Nidu'uk nidu'ugu ja'ayuty wu'ammat éxtamu naty ko ja Dios wyooju. ²¹ Pɛn juy naty m'ity ko Dios mwooju, katu ti xyjawu mat yu'u. Per pɛn mmo'oyánudup ja m'awa'atstum'ajtun, axájudu. ²² Pes di'ibu naty juy ijtp ko Dios wyooju es tmábúkat ja Nindsun'ajtam, tyam awa'atstúm ma Nindsun'ajtam; es nandu'an

* **7:18** Ix Lukus 1:59.

jajtpu du'un ja ja'ay di'ibu naty ijtp awa'atstúm ko Dios wyooju, tyam 'yity juybyun ma ya Jesukristu. 23 Dios tu mjúyadu tsobaaty. Katu mnayyákuadu éxtam juybyun ma ya ja'ayaty. 24 Pes du'un, magu'ugítaty, wa'an du'añum nidu'uk nidu'uk t'ity éxtam ko ja Dios wyooju.

25 Tyam n'adsoojumbítuats di'ibuts xyajtuadup run mbaat pyaktu m'u'ungu kixyudo'oxyutyru, o kyaj. Yu Nindsun'ajtum Jesukristu kyaj oj xytyukmunikaagats ni ti kajxwíjun madu tyaadu du'ambu; per nwinma'añmyoodyuats u, éxtam tu'uk di'ibu mbaat xymyubaktu ja'agyujxm ko Nindsun'ajtum tats xypya"ayoy. 26 Mut ko tyam nyajnajxun nimaja ja tiempu, paaty ajtsumu ngu'am winma'añ nik oy ko ja ja'ayaty 'yak'ittu du'añu. 27 Run jamu mnudo'oxy, kyaj xymyastu'udut; es run kyaj ran, kyaj xy'uxta'ayut. 28 Es run mbajktup, kyaj y'u pyojraty. Per di'ibáty pujktup, tyimmadatándup ja 'yamay jyotmáuytu ma tyadu jiky'ajtan, es u kyajtsu tyaadu njatseky.

29 Magu'ugítaty, di'ibuts nja"andijpy, y'u tyaadu ko waanu je'eyu n'akmudajtum ja tiempu. Aya bom ja di'ibáty kasaadaty du'un 'yakjiky'áttut éxtamxyup tu kyadimpaktu. 30 Di'ibu ijttup jotmaymyut, du'un 'y'ítut éxtam kyadimmay kyadimtajtu. Di'ibáty ijt xoondup, naybyujta'agudup éxtam kyadimxonda'aktu. Es di'ibáty ti tu tjuudyu, jiky'áttup éxtam tkadimja'ajaty di'ibu naty tu tjuy. 31 Di'ibu ya naxwiiñ mduk'ijt mdukxoondup, myajtúndup ja'ajun muut, ni xykyadimtukumaj xykyadimtukupadut, mut ko najx kujxp di'ibu ijtp

naxwiiñ.

³² Ndsejpyuts es miits kyaj ti mnaydyukmay mnaydyuktájdut. Yũ naydyu'uk uná'ktájk yu'ũ 'yaa'ajty jyot'ajtypy wi'ix mbaat tmájjáwũ Nindsũn'ajtam. ³³ Per ko pyájkũdu, yu'ũ myaay wyijtsypy di'ibũ yá naxwiiñ es wi'ix mbaat dyajxonda'aky ja ñudo'oxy. ³⁴ Nan tugatsyu'ũ yũ kasaadu toxytyájk mũdu di'ibũ kyaj kyasaaduty. Ja di'ibũ kyaj kyasaaduty wyinmá'añ'ajtypy di'ibũ jya'a'ajtypy ja Nindsũn'ajtam es du'ũn 'yítut wá'ats má Dios, du'ũn ja ñini'x es du'ũn ja 'yanmja'an. Per ja kasaadu toxytyájk myaay wyijtsypy ja di'ibũ ijtp naxwiiñ es wi'ix dyajxonda'agut ja ña'ay. ³⁵ Tyaadũ n'anũũmũdu ja'a es xytyuk'oy'áttut es kyaj mũt kots nyájkubéky ko pãn pyeky. Ndukũdsojktap tu'ugũ oybyũ jiky'ajtũn di'ibũ mũt mnaygyu'ákũdut amũdu'uk má yũ Nindsũn'ajtam.

³⁶ Es pãn jaa naak jyũna'añ ja u'unkteety ko waanũ oy esũ ñũũx pyákut, ja'a ko yũ jyũmájt wimbajt'adútsp, es pãn 'yijxyry ko ja 'yu'unk kyaj t'a'ixũ 'yítut naydyu'uk, du'ũnũ dũn mbaat ttuñ éxtũn 'yoybyũdsũ'ũmũdu. Mbaat dya-jpéky. Taadũ kyajpũ pyojpũty. ³⁷ Es pãn yũ u'unkteety kyaj dyajpũká'añ ja ñũũx, mũt ko t'ixy ko myũdánũp 'yítut naydyi'igyu, es pãnũ tadũ u'unkteety jũnaamp es 'yítut kixyudo'oxy má yũ tyeedyũ tyájk, pes oyũ du'ũn ttuñ. ³⁸ Pes du'ũn yũ jawyiĩmbũ u'unkteety oyũ du'ũn ttuñ ko yũ 'yu'unk dyaky es pyákut, per ja myũmajtskrũ u'unkteety waanũ oy ttuñ ko kyaj dyaky ja 'yu'unk es pyákut.

³⁹ Nigutiky es tu'ugũ kasaadu toxytyájk 'yítut yũ'ũyũ mũt ja ña'ay mãanũm 'yakjiky'aty; per ko

ja yedyujk 'yo'knut, niwā'ats kuwā'ats wye'emy tadū ku'ekyto'oxy es pyákut mat di'ibū yū'u tsyejpy, yū'uyū di'ibū sitūy nandū'un myūbejkypy ja Jesukristū. ⁴⁰ Per ūj njajunā'añats ko waanū oy es kyaj jatugok pyákut, es ūj junāambats ko nmūdajtypyats ja Diosū Jyā'ajan kodsū dū'un njūnā'añ.

8

Je'xy di'ibū jyatukwindsū'kūp ja agojwinnáx

¹ Tyamdsū net n'adsoojūmbity ja di'ibūts xyajtūdup yū'ugyūjxm ja je'xy di'ibū tū yajtukwindsū'ugū agojwinnáx. Nnija'am ko nidūgekyū nmūdajtūm ja jaygyujkūn. Yū jaygyujkūn yū'u dū'un yajmūj yajpátūp ja ja'ayaty, per ja tsojkūn yū'u dū'un yajmūjwiin yajkajaajūp ja ja'ayū myūbujkūn. ² Pūn ja pán ñaymyūjkuya'axyaty ko yū'u tñijawū oynū'unūn, kyaj tñijawū éxtūm dūn pyaadyaty tñijáwūt. ³ Per di'ibū tsyejpy ja Dios, ixy'ajtūp ja Dios.

⁴ N'okmadyákūm ja je'xy di'ibū tū yajtukwindsū'ugū agojwinnáx. Tūy'ajtūnū'u ko ni tu'ugū agojwinnáx kyaj ti ttsooty, es tūy'ajtūnū'u ko ti'igyū je'eyū Dios, kyajpū wiinkpū. ⁵ Oy nija'ajaty jyūnā'andū ko ta nimayū dios esū windsūnūty tsajpótūm es naxwiiñ, ⁶ ūdsajtūm nnija'am ko ta ti'igyū Dios di'ibū nmūdu'unūm es mā tūgekyū tsyondaky di'ibū jaa'ajtp; es nan nnija'am ko ta ti'igyū Windsūn, yū Nindsūn'ajtūm Jesukristū di'ibū mat tūgekyū oj yajkojy es di'ibū xyajjiky'ajtūm.

7 Per kyaj nidugekyu tñijáwudu tyadu du'ambu winma'añ. Naaguty du'ñum t'awdajttu agojwinnáx, ku'am tjáwudu ko pyojputy pan jy'xtup ja je'xy di'ibu tu ñejxy windsu'kun ma agojwinnáx. 8 Tu'ajtan ko di'ibu nju'xum, kyaj yu'gyujxmuty xy'axájam ja Dios; pes kyaj nduk'oybyudsu'amum pan nju'xum es ni ngajajtam axuk pan kyaj nju'xum. 9 Naygywentu'átudu ko ti xytyundu. Oy miidsuty ti xytyúndut es kyaj xypyekyjyáwudu, kyaju du'an xytyúndut pan ja'agyujxm xyajpekykya'adu ja mmagu'uk. 10 Ja'a ko pan tu'ugu mmagu'uk myabejkypy ko kyaj 'yóuty ko ja'ay tj'xtu ja tsu'utsy di'ibu tu yajtukwindsu'ugudu agojwinnáxuty, es m'ijxup ko mgay m'iiky ma agojwinnáxuty yajwindsu'ugudu, ¿kyaju da xyonda'agut es tj'xtut ja tsu'utsy di'ibu tu yajtukwindsu'ugudu agojwinnáxuty? 11 Es du'an mut ja'agyujxm di'ibu mij mnija'ap xyajtugóy ja mmagu'uk, es mut yu'gyujxm nandu'an 'ye'ky ja Jesukristu. 12 Es ko du'an xyajpojputúnut ja mmagu'uk di'ibu jya'ap ko kyaj 'yóuty ko ja'ay tj'xtu tadu tsu'utsy, extu mbojputuump nandu'an mij ma yu Jesukristu. 13 Paadyats uj njana'añ ko ni na'ats nganakyju'xat jatugoku tsu'utsy pan mut yu'gyujxm nyajtugóyats uj ja mmagu'uk'ajtam.

9

Wi'ix ja Paablá dyajtúñ ja 'yawa'atstuuy'ajtan

1 ¿Tii kyajts uj xytyijy mbaat nduñ di'ibats nd-sejpyu? ¿Tii kyajts uj n'apóstulaty? ¿Tii kyajts uj tu n'ixy ja Nindsun'ajtam Jesukristu? ¿Tii kyaj

miits xy'axájũdu Jesukristũ mat ko n'awa'ãnuũdu ko y'ũ xyajniitsókũũ? ² Wa'anũ da wiinkrũ xykya'ũxkáptũts kots ẽj n'apóstalũty; per tũy'ajtan kots miidsũ du'ũn xy'ũxkaptũ, ja'a ko xymyũbuktũ Nindsũn'ajtam ja'agyũjxm ko n'awa'ãnuũdu jya'a es ja'agyũjxm tyũy'ajtũndũkũ kots ẽj n'apóstalũty.

³ Du'ũnats n'adsoojũmbĩty di'ibũtyats xyñi'o'lo xyñiyáxũduũp. ⁴ Ko ẽj nandũ'ũn xypyátrũts es n'axájũt di'ibũts xymyooydyũp esũts ngay n'uugũduũts, ⁵ es nan mbaãduũts nnũdo'oxy'áty tu'uk di'ibũ Diosmũduump, du'ũn éxtũm ttũdu ja wiinkrũ apóstalũty es ja Nindsũn'ajtam Jesusũ myũga'axũty esũ Peedrũ. ⁶ ¿O mjanándũp miidsũty xytyijy ko ẽj esũ Bernabee, je'eyũts nimajtskũty kyaj mbaãt nmastu'uttũ ja ngũ'ũmduũnk esũts ngajxwa'xtũt ja Diosũ 'yayuk? ⁷ ¿Tii, di'ibũ soldaãdu'ajtp kũ'ũm ñayñigástadyũ? ¿Es tii, di'ibũ kyuyiipy kyudajpy ja uuvũ kam kyaj mbaãt tje'xyũ? ¿Es tii, di'ibũ borreegũkwentũ'ajtp kyaj mbaãt t'iiky ja letsyũ di'ibũ mya'tsyppyũ? ⁸ Es éxkũm mjũnaãmbũdu ko ẽj njũna'aãũdsũ du'ũn mũduũdsũ ngũ'ũm winma'aã, per nandũ'ũn tmadya'aky ja Moisesũ 'yana'amũn. ⁹ Pes du'ũn jyũna'aã: “Katũ xy'ajiĩtsy ja noviiũ ma twindeeñ ja triigũ.” Tũy'ajtanũ'ũ ko Dios kyaj du'ũn jyũna'aã mat ko tpa'ayoy ja yuubũ, ¹⁰ uũdsajtamgyũjxmũty du'ũn jyũnaã; mat ko uũdsajtam n'oy'ajtangyũjxm Moisesũ 'yana'amũn jyũna'aã es ja yaj'yuubũ es nandũ'ũn ja triigũ winda'ambũ tyũdu es t'ajot'attũ es t'axájũduũt di'ibũ pátur ma ja pũjta'aky pyũde'eky. ¹¹ Nandũ'ũn jajtrũ du'ũn, ja'a ko uũdsũty, tũts miits nadũ'aãũ nduk'ũxpũktũ ja Diosũ

'yayuk, xyjapátpruts oynu'unun n'axájudats miidsu mbudujkən. ¹² Pes rənə wiinkpəty 'yawijxtəp es miits xypyudákudət, uudsəty waanə ni'igats xyjapaəttə.

Tu'y'ajtənə'u ko kyajts nyajtuundə di'ibəts xyjapəttəp. Nik ni'igats tə nmədánudə óyuts ti xyjatəgoy'ajtxəbudə. Du'unəts ndundə kədiibəts nyajtu'adúktət ko yajkajxwa'xy ja oybyə ayuk di'ibə Jesukristə ñimadyakypə.

¹³ Miits mnija'adəp ko di'ibəty jap tuundəp mə məj tsajptəjk, yə'u ñijiky'ajttəp di'ibə jap mə məj tsajptəjk. Ja'a njənə'anəm di'ibə jap mə ja artal tuundəp mə yajpəjta'aky ja windsə'kən, es yə'ujəty pátudəp tje'xtət oynu'unun ja tsu'utsy di'ibə jap yaj'yəjkp windsə'kən. ¹⁴ Nandə'unə du'un yə Nindsən'ajtəm tyuknibəjtákə ko yə di'ibəty kyajxwa'xtəp ja oybyə ayuk, tadə tyuunk tyukjiky'əttəp. ¹⁵ Per əj ni nə'anəmts ngayajtúñ di'ibəts xyjapatp, ni je'eyəts miits ngatuknijáyudə tyəadə esəts ti oynu'unun xymyo'oydyudəts. Nik óyuts ndim'oogət məanəmts xykyapəjkudə tyədə jotkujk'ajtən di'ibəts nmədajtpy kots nadə'uñə ngəjxwa'xy ja oybyə ayuk.

¹⁶ Əj kyajts mbaət ndukməj ndukpaadə mats ngəjxwa'xy ja oybyə ayuk, mət ko yə'udsə du'unə Nindsən'ajtəm tə xytyuknipekə esəts ndúnət. jPaəty, pəroobə əj pən kyajts nguydyúñ! ¹⁷ Kooxyəpts əj kə'əm tə n'okwin'ixy ngəjxwa'xə'añəts ja nitsokən éxtəmts ndukganarata'añ, n'axájəpxyəpts ja nməju'uñəts; per əj kyajts nwin'ijxy kə'əmə tyədə tuunk, Diósədsə du'un xywyin'ijx es xymyooyədsə

tyadu tuunk. ¹⁸ Pes, ¿ti maju'uñats n'axájur? Yuh je'eyu tyadu kots ngajxwa'xy ja oybyu ayuk namay'ajtun es ni nga'amdoýats esu ja'ay xpyudúkadut éxtumts xyjapaaty kots uj n'apóstuluty.

¹⁹ Kyajts uj tu nyajtukmudeeky pán; per du'unats nnaygyojuaty éxtamu tuumbu juuybu ma nidugekyu ja'ayuty, es du'un nduk'axájudats ja ja'ayuty ja Jesukristu nu'unats nmada'aky. ²⁰ Paaty kots n'ity ma yu israelítuty, du'unats n'ity éxtam yu'ujuty, es du'un t'axájudut ja Jesukristu; es mat ja di'ibu pyanajxtur ja Moisesu 'yana'amun, óyats uj tadu ana'amun patku'uy nga'ity, ijtpats éxtam tu'uk di'ibu pyanejxyru tadu ana'amun es du'un t'axájudut ja Jesukristu. ²¹ Nandu'un jajtru du'un mat ja di'ibu kyaj 'yisraelítuty di'ibu kyaj tmudaty ja Moisesu 'yana'amun, ijtpats nandu'un éxtam di'ibu kyaj 'yisraelítuty, ja'a du'un es t'axájudut nandu'un ja Jesukristu. Kyajts njuna'añ ko kyajts nguudyúñ ja Diosu 'yana'amun; pes Jesukristu 'yana'amunats xyajkutujkp. ²² Kots n'ijty mat ja di'ibu kyaj tmudaty muj wiin kajaa ja myubajkun, nandu'unats nnaybyujtáku éxtam di'ibu dun kyaj tmudaty muj wiin kajaa ja myubajkun. Kots n'ijty mat otyim di'ibu ja'ayuty, nandu'unats nnaybyujta'agyuty éxtam yu'ujuty, es du'un naagyuty ñitso'oktat. ²³ Ndúñats du'un tugekyu tyadu mat yu'ugyujxm ja oybyu ayuk, es du'un di'ibu myudoodur pyaadudut ti'igyu mat uj ja nitsokun.

²⁴ Tu xynijáwudu miidsuty ko ma tu'ugu puu'kkijxyuk, nidugekyu ja puu'kpu puu'aktu, per je'eyu ti'igyu di'ibu 'yaxájur ja may'aty. Pes

éxtam ja'ay di'ibũ pũyũ'kkijxyũp yajmay'áty, nandũ'un miits xy'íxtat wi'ixũ Dios ttseky es mjiky'áttat, es dũ'un mmay'átudat. ²⁵ Nidũgekyũ di'ibũ pũyũ'kkijxyũyándũp, nayjyũj'ijxũdũp es nayjyũjwĩtsũmbĩtũdũp oytyim di'ibũty mũat. Dũ'un ttundũ es tganaráttat ja korunũ ak ujts aaybyũ di'ibũ pojũn ñi'xy; per ɦdsajtũm nnayjyũj'ijxũm es nmũmũdo'om ja Dios es dũ'un yũ'ũ xymyay'ajtũm mat tu'ugũ korunũ di'ibũ ni na'a kyani'xy. ²⁶ Paaty ɦjtsũ dũ'un éxtam ja oybyũ pũyũ'kpu di'ibũ pũyũ'kp tũyũ ma pyũyũ'kja'ta'añ. O mbaat njũna'anũm ko kyajts ɦj dũ'un éxtam tu'ugũ ja'ay di'ibũ koxaamp es tũgok tũgok tnixaje'eky, kyaj jya'ty ja kyoxy. ²⁷ Ɖj ndukkumũdeebỹats ja nnini'xũts es njũjwĩtsũmbĩtyũts yajxón, kũdiibũts ɦj nũjx nwe'emy ɦxkumay óyũts ja'ijty njakajxwa'xy ja oybyũ ayuk.

10

Kajxwĩjũn es kyaj n'awdajtũm di'ibũ kyaj Dyiósũty

¹ Ndsejpyũts es miits xyñijáwũdũt mũgu'ugítũty, ko yũ n'aptũjk'ajtũm 'yijttũ nidũgekyũ yoots patkũ'ũy, es nidũgekyũ ttuknajxtũ ja Tsapts Jikymyejyñ. ² Es dũ'un mbaat njũna'anũm ko nidũgekyũ ja'ajũty oj ñũbajtta'aydyũ yoodsóty es ma ja jikymyejyñ ko ñaygyũyajkũdũ ma Moisés. ³ Es nandũ'un nidũgekyũ tjũ'xtũ ja je'xy di'ibũ Dios mooyũdũ, ⁴ es nidũgekyũ t'uktũ ja nũũ di'ibũ Dios yajk, ja nũũ di'ibũ yajpũdsũm tsaagaadsóty; esũ tadũ tsagaats yũ'ũ dũ'un kyudũnaapy ja Jesukristũ di'ibũ naty nũjxp mat yũ'ũjũty. ⁵ Oy yũ'ũjũty

nidugekyu oj jyamo'oyudu tyadu Diosu kyunu'xun, jatim jawaanu kyadim'o'ktaadydu muj ittum mut ko tkamudoodu Dios.

⁶ Tugekyu tyadu du'un tyuun jyajtu extum tu'ugu ijxpajtan mut udsajtam, kudiibu nbadu'unum di'ibu kyaj 'yoyuty, extum yu'ujuty 'yadatsta. ⁷ Paaty miidsuty katu xymyay'at xywyindsu'ugudu agojwinnaxuty, extum yu'ujuty nimay 'yadatsta, extum jyana'añ ja Diosu jyaabyajtan: “Ja ja'ayuty ñaxwa'tsta kaay ukpu, es pyudu'uktu ajts xondakpu.” ⁸ Kyaj nmu'indu'unum, extum yu'ujuty nimay 'yadatsta, es 'yo'ktu i'px tuguk mil ma tu'ukpu je'eyu xuu. ⁹ Es nan kyaj nmu''udugo'oy nmugajxtugo'oyum ja Nindsun'ajtam Dios, extum naaguty yu'ujuty ttuundu, es paaty 'yo'ktu ko tsyu'tsudu awa'andsa'añuty. ¹⁰ Es kyaj nduk'ak'ajtam ja Dios, extum yu'ujuty nija'ajuty ttuk'ak'ajttu, es paaty ya'o'kudu ja anklus di'ibu Dios kyajx.

¹¹ Tugekyu tyadu du'un jyajtu ma n'aptajk'ajtam es yajpajtaky jaabyety ma Diosu jyaabyajtan extum tu'ugu ijxpajtan, es nnaydyuk'uwij nnaydyukkajxwijum, udsajtam di'ibaty jiky'ajtam ma yu Nindsun'ajtam Jesukristu tyimminanna. ¹² Paaty di'ibu nayja'ap yajxon 'yity mudu Dios, naygywentu'atudup kudiibu pyekyua'at. ¹³ Ko ti myajpekytyuna'anudu, ti'igy yu'u extum di'ibu kyu'ijx kyubatudup nidugekyu ja'ayuty. Ja Dios yu'u mbudakudup miidsuty, pes yu'u kyaj mna'ixudut es mbekytyundut pun kyaj mbaat xymyamadaktu; nik ni'igu ko myajpekytyuna'anudu, net ja Dios mya''awatsxudut es myajnaxudut wiink tsow.

14 Paaty mągu'ugítuty, katu xymyay'at xywyindsu'ugudu agojwinnáxuty. 15 N'anuumadu du'an, éxtam ja ja'ayuty di'ibu uyjyaygyujk kajxyjyaygyujkudap, es miidsuty ku'am mbaat xypyayo'oydyu di'ibu yam n'anmaaydyup. 16 Ko n'úkum ja vinu ma ja káluz, yu'ugyujxm nja'aygyudákum ja Dios, es paaty ti'igy n'ijtam mat ja Kristu ñe'pyñgyujxm; es ko ndujkwa'xum ja tsajkaaky es nga'ayum, paaty ti'igy n'ijtam ja Kristu ñini'xkyujxm. 17 Pes kom tu'uk je'eyu ja tsajkaaky di'ibu ndujkwa'xum es nga'ayum; oy njanimay'ajtam, nyajti'igyum ja nini'x tu'uk.

18 Paktu kwentu ma yu israelitu ja'ayuty. Pánuty jy'xtap ja je'xy di'ibu tu yajpajta'aky windsu'kan ma ja artal, nayyajti'igudap mudu myugu'uktajk es Dios t'awdattu ma ja windsu'kan. 19 Kyajts njana'añ ko yu agojwinnáx es ja tsu'utsy tmudaty ja mak'ajtan. Oy ja tsu'utsy tu jyanejxy windsu'kan ma agojwinnáx, ni wi'ix tsoo kyatugatsy. 20 Yu'uts n'andijpy ko di'ibáty kyaj t'ixy'attu Dios es yojxtap ti oynu'annu, yu'ujuty tyukmyojxtap ja mujku'ujuty, es kyaj yu'udyu Dios, es kyajts ndseky es miits xypyutaan xypyuwa'aktat ja mujku'ujuty. 21 Kyaj mbaat xytyuk'uugudu ja Nindsun'ajtam kyáliz es xytyuk'uugudu ja mujku'ujudyu kyáliz, es ni mbaat mgakay ma ja Nindsun'ajtam myeesu es nandu'an mgádyut ma ja mujku'ujudyu myeesu. 22 ¿O yu'u du'an es nyajjot'ambujkum ja Nindsun'ajtam? ¿Tii wa'anu da udsajtam nmudajtam waanu ni'igu mak'ajtan kadiinam yu'uju?

N'oktu'unam di'ibu yajmujwiin yajkajaajap ja

ja'ay myabjkan

²³ Du'un jyuna'andu: “Nigutiky esats oytyi-ity ndunut di'ibats ndsejpy”; per kyaj tugekyu ttuk'oy'atut, es nan kyaj tugekyu tpuđuku ja ja'ay es jyiky'attut extumu Dios ttseky. ²⁴ Ni pan je'eyu tka'xta'ayut di'ibu yu'u kum tyuk'oy'atup, per nandu'un t'xta'ayut esu wiinkpety ttuk'oy'attut.

²⁵ Mbaat xyjuudyu es xyju'x xpyuktut di'ibu to'kup maayoty, katu xyajtuy ma tsoon es kyaj yajpekyjyawut; ²⁶ mat ko tugekyu di'ibu naxwiin yajpatp, Nindsun'ajtam Diosu jya'a'ajtypy.

²⁷ O pan jaa naak di'ibu kyaj yu'udyu Dios maduumbu es mwowudut kaay ukpu, es pan miits mnajxandup, ju'x tugekyu di'ibu mmooyudup. Kyaj xyajtawut ma tpeky es kyaj yajpekyjyawut. ²⁸ Per pan nidu'uguty mdukmamadyakudup: “Tyadu tsu'utsy yu'u tu yajpajta'aky windsu'kan ma yu agojwinnaxuty”, katu xyje'xy, kadiibu tpekyjyawut di'ibu tu m'anu'umxuty. ²⁹ Yu'ats nmadyakupy es kyaj ja wiinkpu tpekyjyawut, kyaj yu'ujuty es xpyekyjyawut. Naak mbaat dyajtuy: “¿Ti ko yajpayo'oy kots nduñ di'ibu wiink ja'ay jya'ap peky? ³⁰ Es pan uj nja'aygyudakypuats ja Dios mat ja di'ibats ngaay n'ikypy, ¿ti kots xyñi'ow xyñiyaaxu kots ngay n'iiky esu Dios nja'aygyada'aky?” ³¹ Pes oytyiity di'ibu mdiimpy, pan mgaay m'uktup, o mduundup oytyiity, tugekyu xytyundut es du'un ja ja'ayuty tmaj'ix tmajjawut ja Dios. ³² Katu ni pan xykyayajnibaxutaku mat ja di'ibu mdiimpy, oyyu'ujuty ja di'ibu israelitu o kyaj 'yisraelituty, o di'ibu Nindsun'ajtam Jesukristu myaduumbu. ³³ Pes uj, di'ibats ndiimpy, ja'a es

nidugekyu ja'ay t'oyjyáwut; kyajts uj n'uxta'ay wil'ixuts ku'um nduk'oy'átut, ja'ats n'uxtaapy esu mayjya'ay ttuk'oy'áttut es du'un t'axájudut ja nitsokun.

11

Wi'ix jya'ay'áttut ja toxytyujkuty ma mbujkputujk ñaymyúkadu

¹ Paaty padundu ja ngajxwíjunuts, éxtumts uj nandu'un nbadúñ ja kyajxwíjunu Nindsun'ajtum Jesukristu.

² Mugu'ugítaty, ngumaaydyup mat ko byeenats miits xyjamyatstu es ko xyryanajxtu ja xpujkan di'ibu tu nmo'oydyu. ³ Ndsejpyats es xyjaygyúkadut ko yu Jesukristu yu'u du'un ñigubajk'ajtypy nidu'uk nidu'ugu yedyujk, esu kasaadu yedyujk yu'u du'un ñigubajk'ajtypy ja ñudo'oxy, du'un éxtam ja Dios tñigubajk'áty yu Jesukristu. ⁴ Pún tu'ugu yedyujk kyajxta'aky o tkajxwa'xy ja Diosu 'yayuk kupxu, yu'u du'un kyawindsu'kup ja Jesukristu di'ibu nigubajk'ajtup; ⁵ per pún tu'ugu toxytyujk kyajxta'aky o tkajxwa'xy ja Diosu 'yayuk es kyaj ñaygyupe'eñuty, yu'u du'un kyawindsu'kup ja ña'ay di'ibu nigopk'ajtup. Ko du'un 'yadu'utsy, ñapaty éxtam tu'ugu toxytyujk di'ibu tu ñaygyukeebyuty. ⁶ Pún kyaj ñaygyupe'eñuty ja toxytyujk, nik wa'an ja wyaay tka'pta'ay. Per kom tsoydyu'unu'u mat tu'ugu toxytyujk ko ñaygyuka'pxadut, pes nik wa'an tñaygyupe'eñuty; ⁷ per yu yedyujk kyaj ñaygyupa'anadut, mat ko Diosu du'un ñayyajnikojtútu es dya'íxadut ja Diosu myuj'ajtun.

Ja toxytyujk, Diosu du'un nandu'un pyujták es dya'íxudut ja yedyujku myuj'ajtun, ⁸ es ko Dios dyajkojy ja yedyujk es ja toxytyujk, kyaj ja yedyujk oj pyudsemy ma ja toxytyujku ñini'x, ja toxytyujk oj pyudsemy ma ja yedyujku ñini'x. ⁹ Ja toxytyujk oj kyojy 'yabaadu mat yu'aguyjxmu yedyujk. Kyaj yu'ujuty ja yedyujk oj kyojy 'yabaadu mat yu'aguyjxmu toxytyujk. ¹⁰ Paaty ja toxytyujk ñaygyura'anudut mat yu'aguyjxm ja áklusuty, es du'un dya'íxudut ko yu'u ja ña'ay ñaydyukkudakuty. ¹¹ Per ma yu Dios awdajtk, kyaj ja yedyujk 'yity pan kyaj pan toxytyujk, es nandu'un kyaj ja toxytyujk 'yity pan kyaj pan yedyujk. ¹² Ja'a ko ja jawyiimbu toxytyujk oj pyudsemy ma ja yedyujku ñini'x, pes extu jaa tsyondaky nidugekyu ja yedyujk yajmiin yajjajtun ja toxytyujk; es tugekyu di'ibu jaa ijtp, Dios pyujták.

¹³ Miidsuty ku'um xyjaygyúkadut. ¿Tii oy es tu'ugu toxytyujk kyajxta'agut mayjya'ayoty kuwa'adsu? Kyaj 'yoyuty, ¿kudii? ¹⁴ Pes ja ja'ay di'ibu jaayum tyuundur xytyuk'ijxum ko tsoydu'unu'u ko yu yedyujk dyaj'yóñ ja wyaay; ¹⁵ per kyaj dyu'unuty ja toxytyujk, tyukmuj'ajtypy ko wyaay dyaj'yóñ, mat ko Diosu du'un tu myo'oyuty ja wyaay yeñ es dyajnitukat ja kyubajk. ¹⁶ Pan jaa naak di'ibu kyaj t'axajyaa'añ tyadu uxprjúkun, ñijáwundur ko nidugekyu uudsuty, apóstuluty, nya'uxpráktats du'un, es ja'a du'un éxtum jaayum ttundu oytyim maadyu mabujkputujk ñaymyúkadu.

Kyaj 'yoyuty ko ja mabujkputujk tkamuj'íxtu ja Nindsun'ajtum 'ya'ux

17 Per jatuk peky di'ib_u nduknija'ay_ud_up, kyaj mbaat ngumaydy_u, pes d_u'_un kyaxe'eky ko ma mnaymyúk_ud_u es_u Dios xy'awdát_ut, ax_uuk mnaydyún_ud_u ma jyapaady_uty yajxón. 18 Pes tim jawyiin, d_u'_un_uts xytyukm_umadya'akt_u ko ma mnaymyúk_ud_u es xy'awdata'and_u Dios, mnaywya'x_ud_up miids_uty. Es t_uy'ajt_un jyaw_u ty_uad_u. 19 Pes d_u'_un jyaty es ya'íx_ut w_u'atsti'kn_u pún_udy_u d_u'_un my_udiimpy ja Dios. 20 Ko miits mnaymyúk_ud_u es m'a'ux'ata'and_u ni'amuk_u, kyaj 'yokja'a'aj_un ja Ninds_un'ajt_um_u 'ya'ux. 21 M_ut ko ma mgaya'and_u, nidu'uk nidu'uk jyawyin'aty tnixaj_u kya'ay 'yuk_un maan_um naag_uty 'yakw_u'_umd_u m_ud_u yuu, es naag_uty ext_u n_uayajmúk_un_up. 22 ¿Tii kyaj miits xymy_udatt_u mj_un md_ujk ma mgay m'uukt_u, es d_u'_un kyaj xywyinds_u'_ug_ud_u ja Dios_u jya'ay es xyajtsoydyúnd_u ja di'ib_u kyaj ti tm_udaty tjaygyepy? ¿Wi'ix n'an_um_ud_ut? ¿Tii nj_una'an_upts ko oy di'ib_u mduund_up? ¡M_ud_u ty_uad_u, ni wi'ix tsoo mbaat!

Ninds_un'ajt_um_u 'ya'ux

23 M_ut ko y_u Ninds_un'ajt_um Jesukrist_u xymy-ooy_uds_u ty_ud_u xp_ujk_un di'ib_u t_u nmo'oydy_u. Nan ja koots ma ja Ninds_un'ajt_um Jesukrist_u oj yajk_uyakánn_u, ta tkone'ky ja tsajkaaky, 24 es ko tj_u'_uaygy_udáky ja Dios, ta oj ttujkwa'xy es jy_unáñ: “Ty_ud_u nnini'x_uts y_u'_u d_u'_un es xytyuk'oy'átt_ut miids_uty. Tund_u d_u'_un éxt_umd_us_u njamyajts_un.” 25 Es nand_u'_un ma 'ya'ux'ajt_utaay, ta tkone'ky ja kál_uz m_ud_u vin_u es jy_unáñ: “Ty_ud_u vin_u y_u'_u d_u'_un

ja nne'pyñ di'ibü yajnaxkədəkypy ja jembyü ka-jxy'átypyü. Təgok təgok xy'uuktət, tundu də'un éxtəndsü njamyajtsün." ²⁶ Pes də'un təgok təgok xykyádyüt tyadə tsajkaaky es xy'uuktət ja tyadə vinü, ja'a də'un mnigajxtəp ja Nindsün'ajtəmə 'yo'kən extə ko myínətnəm.

Wi'ix yajtúnət ja Nindsün'ajtəmə 'ya'ux

²⁷ Pəəty oytyim pənəty di'ibü kyaabyü tadü Nindsün'ajtəmə tsyajkaaky es t'iigyü tadü Nindsün'ajtəmə vyinü éxtəm oytyim di'ibü ka'ay úkənəty, kyaməj'ijxypyü də'unü Dios es tmədəgoy ja Nindsün'ajtəm Jesukristü ñe'pyñ esü ñini'x. ²⁸ Pəəty mə xyñixajəya'anət ja tsajkaaky es ja vinü, nidu'uk nidu'uk jawyiin mnaybyawinməyüdə pən tə xymyastu'uttü ja mbeky, taanəm xyñixájüdət ja tsajkaaky es xykyádyüt es xy'uuktət ja vinü. ²⁹ Mət ko pən kyaj nbawinmə'ayəm ti 'yandijpy ja Nindsün'ajtəmə ñini'x ko nga'ayəm ja tsajkaaky es n'úkəm ja vinü, mə yə'unü də'un myiñ ja təydyu'unən di'ibü Dios yajkypy. ³⁰ Pəəty nimay miits mbáküdə es mbagi'ixtə, es niganaəgəty tə 'yooktə. ³¹ Per pən ədsajtəm jawyiin nnaybyawinmə'ayəm kə'm, kyaj n'axájəm ja Diosü təydyu'unən. ³² Ko yə Nindsün'ajtəm xytyukkumədo'om, ja'a də'un es xyjəwijtsəmbijtəm, kədiibü ja təydyu'unən xypyátəm t'iigyü mət pənədyü naxwíñüdə winmə'añ ja'a'ajtədəp.

³³ Pes də'un məgu'ugítəty, ko mnaymyúkədət mə m'a'ux'atə'andü tukmükə, nay'awíxüdə es m'amukədyə'aydyüt, net m'a'ux'áttət. ³⁴ Es pən ja pən yu'o'kənü, wa'an tkay mə tyəjkən,

es du'undsoo kyaj pyaadudut ja tuydyu'unun ma mnaymyúkuđu. Es ko nujx ngu'ixtu, net n'ak'awánudut wiinkpu di'ibáty myajtuđu.

12

Madakun di'ibu ja Espiritu Santu yajkypy

¹ Mugu'ugítaty, ndsejpyuts es xyñijáwudut mut ja madakun di'ibu ja Espiritu Santu yajkypy.

² Mnija'adup ko maanumu naty kyaj mDiosmudundu, mnaydyukwooma'tudu agojwinnax uum. ³ Paaty ndsejpyuts es tyam xyjaygyúkuđu ko ni pun di'ibu ja Diosu Jya'ajun mooyudup ja winma'añ es jyuna'anat: “Kajxpeky ja Jesús.” Es ni pun mbaat kyajuna'añ: “Jesús yu'u du'unu Nindsun'ajtum”, pun kyaj ja winma'añ myo'oyaty ja Espiritu Santu.

⁴ Taa kanak nax ja madakun, per naydyi'igyu ja Espiritu Santu di'ibu madakun yajkypy. ⁵ Taa kanak nax wi'ix nmudu'unum ja Nindsun'ajtum, per ti'igyu du'un je'eyu Nindsun'ajtum di'ibu nmudu'unum. ⁶ Taa kanak naxu tuunk di'ibu mák'ajtun mut yajtúñ, per ti'igyu ja Dios di'ibu mudu myuk'ajtun yajtúñ tugekyu tugekyu. ⁷ Ja madakun di'ibu Espiritu Santu xymo'oyum nidu'uk nidu'uk, ja'a du'un es nduk'oy'ajtum ni'amuku. ⁸ Naagaty myo'oyudu ja Espiritu Santu ja wijy'ajtun, esu naagaty myo'oyudu ja Espiritu Santu es kyajxtut mudu jaygyujkun. ⁹ Nan yu Espiritu Santu mooyup naagaty ja mubujkun, es nan yu'u naagaty mooyudup ja madakun esu puma'ay dya'aguda'aktut, ¹⁰ es nan yu Espiritu Santu mooyudup naagaty ja

madakun es dya'ixudut ja myuj'ajtan, es yu'u du'un nandu'un myeepy naaguty ja madakun es tmadya'agut ja Diosu 'yayuk di'ibu tu t'axaju, naaguty yajmo'oydyu ja madakun es t'uxkapat di'ibu ka'oybyu jya'a'ajtypy es di'ibu jya'a'ajtypy ja Dios, esu naaguty yajmo'oydyu ja madakun es tkajxat wiinkru ayuk es naagutypyu yajmo'oydyu ja madakun es tkajxtuda'agut ti dan yajmadyakp ma tadu ayuk. ¹¹ Per tugekyu tyadu madakun, yu'u du'un yajkyu ja Espiritu Santu es yu'u du'un nandu'un yajwa'xyu ja myadakun ma nidu'uk nidu'uk extum yu'u ttseky.

Du'un n'ijtam madu Kristu extam tu'ugu nini'x

¹² Yu nini'x kanak peky tmadaty. Tam ja ku'u, tam ja teky es tam ja wiingatypyu, per ti'igyu nini'x'aty. Nandu'un jajtp ja Kristu mat ja jya'ay. ¹³ Es mat ko tu adsajtam nidugekyu nnubajtam mat ja Espiritu Santu es n'ijtam extam je'eyu tu'ugu nini'x, oy n'israelitu'ajtam o ngrieegu'ajtam, oy kujuybyu o extam awa'atstuuybyu, nidugekyu nnubajtam ko Dios tu xymyo'oyum ja Espiritu Santu, ja'a njuna'anum ko Dios xyajtu'ukmujkam madu Jesukristu extam tu'uk je'eyu nini'x.

¹⁴ Tu'ugu nini'x kyaj tyi'igyaty je'eyu tuk peky, kanak peky yu'u. ¹⁵ N'okrujtakum kooxyu ja teky jyuna'añ: “Mat ko kyajts uj ngu'ujaty, paaty kyajts uj nyu'ujaty ja nini'x”, du'uñam wye'emy es jya'a'atyaty ja nini'x. ¹⁶ O ja tatskxyu jyuna'añ: “Mat ko kyajts uj nwiinaty, paaty kyajts uj nyu'ujaty ja nini'x”, otyim wi'ix tsooty wu'umbum jya'a'atyaty ja nini'x. ¹⁷ Pes pan yu nini'x ijtp amuum ak wiin, ¿wi'ix mbaat myadoy? O pan

y_u nini'x ijtp amuum ak tatsk, ėwi'ix mbaat ti txiigyuty? ¹⁸ Per_u Dios t_u t_pajta'aky nidu'uk nidu'uk éxt_um pyaadyuty m_a y_u nini'x éxt_um y_u'u ttsejky. ¹⁹ Kooxy_up y_u'u y_u 'yity ja wiin, o tatsk, o y_u k_u'u, kyajxy_up ñaymyíkyuty y_u nini'x. ²⁰ Paaty tsojky_up kanak peky es tyu'ukmúkat tu'ug_u nini'x.

²¹ Paaty kyaj mbaat ja wiin t'an_uu_u y_u k_u'u: “Kyajts mij xytyu'unxuty.” Es ni y_u k_ubajk mbaat tka'an_uu_u y_u teky: “Kyajts mij xytyu'unxuty.” ²² Kyaj mbaat d_u'_un n_ju_na'an_um, mat ko y_u y_i'_in waan_ub_u di'ib_u ijtp nini'xky_ujxm, y_u'u nik ni'ig_u tyuñ; ²³ es m_a nnini'x kyaj nm_uj_pajták_um, ng_u'_uy nyu'ts_um tsuj. Es di'ib_u kyaj mbaat 'yity ijx nide'xy, yajnipa'amp m_ud_u wit. ²⁴ Per di'ib_u nnasja'am ijx nide'xy, kyaj d_u'_un tsyék_uuty es yaj'y_u'uds_ut o yajnipa'an_ut. Pes_u Dios_u d_u'_un p_yajták ja nnini'x'ajt_um es nm_uj_pajták_um di'ib_u ng_u'_uy nyu'ts_um yajxón, ²⁵ es d_u'_un kyaj ky_ux_u'ug_ud_u tsip m_a y_u nini'x. N'okp_uajták_um, y_u teky kyaj tsiptúñ mat ja k_u'u, o wiin mat ja tatsk. Pes t_ugeky_u ty_uad_uty naybyud_ujk_ud_up nixim niyam. ²⁶ Ko nidu'ug_uty y_u'_uj_uty 'yayowd_u, nid_ugeky_u wiink_upty 'yayood_u'_udy_u nand_u'_un. Ko ky_ux_u'e_uky ko tuk peky tsuj, nid_ugeky_u jyotkujk'ajtt_u'_udy_u.

²⁷ Pes miids_udy_u d_u'_un ja Krist_u ñini'x, es mbaat n_ju_na'an_um ko nidu'ug_uty d_u'_un éxt_um ja kanak naxp_u di'ib_u tuump m_a ty_ud_u nini'x. ²⁸ D_u'_un ja Dios t_u t_pajta'aky m_a ja m_ub_ujk_upt_ujk_uty nidu'uk nidu'uk mat ja tyuunk éxt_um pyaadyuty. Tim jawyiin t_pajták_u ja apóst_ul_uty; ja my_umajtsk_up_u t_pajták_u ja di'ib_uaty kyajxw_u'xt_up ja Dios_u 'yayuk;

ja mydugūkru tpejtáky di'ibu Dios ja 'yayuk tyuk'uxpejktu; óknam tpejtáky di'ibu tyuundur ja m'aj'ajtun, ja di'ibu ya'agudáktu ja puma'ay, ja di'ibu pyudujkudu ja di'ibu tugoy'ajtu, ja di'ibu winma'añmyoodyu o ja di'ibu kyajtu wiinkru ayuk.

²⁹ ¿Tii apóstalaty ni'amuku? ¿Tii ni'amuku tkajxwa'xtu Diosu 'yayuk? ¿Tii tuk'uxpejktu ni'amuku ja Diosu 'yayuk?, ¿o tyuundur ni'amuku ja m'aj'ajtun? ³⁰ ¿Tii mydajttu ni'amuku ja madakun es dya'aguda'aktut ja puma'ayuty? ¿Tii kyajtu ni'amuku ja wiinkru ayuk? ¿Tii kyajtudáktu ni'amuku di'ibu 'yandijpyu tadu ayuk? Kyaj, ¿kudii? ³¹ M'ajjottugódyu es xy'axájudut ja Espírítu Santu myadakun di'ibu waanu ni'igu 'yóuty, es n'aktukni'ixuyándabu tadu nu'u tu'u di'ibu ni'igu 'yóuty.

13

Tsojkan

¹ Kooxyupts u'j ngajxy ja ayuk kanak nax, es extu anklus ja 'yayuk, es kyajts nmudaty ja tsojkan mat oytyim pánuty, du'unxyupts u'j éxtam tu'ugu tambooran o tu'ugu platiyu di'ibu je'euy nugo ñe'emy. ² Es pan ngajxwa'xyupts ja Diosu 'yayuk, es pan njajgyujkudyaabyu pan ti ja'ay ñija'a kyanija'adu, es pan nmudajtyu kaja ja mabujkan, es extu xymumadoobats ja tun kopk kooxyupts n'anum: “Nujx wiink soo”, per pan kyajts nmudaty ja tsojkan mat oytyim pánuty, ni tiixupts u'j ngatsooty. ³ Pan nyajwa'xyupts u'j tugekyu di'ibats u'j nmudajtyu njajgyeipy, es pan

exta ngayajkypyats ja nnini'x es yajno'ogut éxtumú windsa'kúñ, per pññ kyajts nmúdaty ja tsojkúñ mat ja wiinkpúty, ni madsots xykyatu'unxúty.

⁴ Di'ibú myúđajtypy ja tsojkúñ, myúđajtypy ja ma'xtujkúñ es oyjya'ay'áty, kyaj ti ñaywyinnaxujawú, kyaj myúj pyaádu, kyaj jyoramáyúty, ⁵ kyaj 'yago'oygyajxúty, kyaj t'uxtá'ay di'ibú yú'yú tyuk'oy'átúp kú'um, kyaj wyin'ákúty, kyaj ti tyukwin'ixy tyukjúp'íxy, ⁶ kyaj xyonda'aky ko yú wiinkpúty pyekytyundu, yú'yú je'eyú tyukxondakypy ja táy'ajtúñ. ⁷ Di'ibú myúđajtypy ja tsojkúñ, dú'úñúñ ttuñ ja oybyú, dú'úñúñ myúbeky, dú'úñúñ jyújp'íxy es dú'úñúñ myúma'xtíky. ⁸ Yú tsojkúñ ni ná'a kyakugúxúty; per najxpú'u ko já'ay tkajxwá'xtú ja Diosú 'yayuk, ko já'ay tkajxú kanak naxpú ayuk, es éxtum ti tyam nnija'am. ⁹ Múty ko di'ibú nnija'am, waandi'knú yú'u; es di'ibú ngajxwá'xúñ ja Diosú 'yayuk, je'eyú yú'u waanú má yú tadú táy'ajtúñú ka'pxypyú; ¹⁰ per ko n'ixy'ajtúñ éxtumú dú'úñ kya'pxyúty, net di'ibú dú'úñ waanú tyimúgooydya'ayúty.

¹¹ Kots új n'úñá'ku'unk'ajty, kajxúts es winmaáyúts éxtumú úñá'ku'ungúñ; per kots tú nya'knú múj'u'unk, taats tú nmastutúñ úñá'ku'unk'át. ¹² Nandú'úñ jajtpú dú'úñ tyam, n'ijxúñ éxtum tii wiix wooxpúñ, éxtumú ijxúñ wingootspú, per óknúñ n'ixá'anúñ wá'áts. Tyam je'eyúts nnijawú waanú, per nnija'ádyá'ayaambyúts túgekúyú, dú'úñ éxtumú Dios tñija'ádyá'ay wi'ixúts n'ity. ¹³ Pes dú'úñ yú mábújkúñ, yú jújp'ijxúñ esú tsojkúñ ijttúúp; perú di'ibú dú'úñ jawyíin má tyádu túgúñkúyú, yú'u dú'úñ

ja tsojkan.

14

Wiink ayuk yajkajxy

¹ Ʋxta'aydyu ja winma'añ wi'ix du'ũum mjiky'áttut mat ja tsojkan, es nandu'un es xymyudáttut ja madakan kanak peky, per waanu ni'igu es xykyajxwa'xut ja Diosu 'yayuk. ² Ko naaguty miits xymyadya'aktu wiinkru ayuk, Diosu du'un je'eyu mjaygyujkxudup, mat ko ni tu'uk miits xykyajaygyúku, oy ja m'anmaja'an kyajxtup di'ibu kyaj ja'ay yajnijáwu. ³ Nik ni'igu di'ibu kyajxupy ja ky'uam ayuk es tkajxwa'xy di'ibu Dios tuknija'ap, tyaadu situy kyajxwa'xupy ma ja di'ibu myudoodup, es yajmajwiinup ja myubujkan, jyotmakmeepy es yajjotkujkup. ⁴ Di'ibu kyajxupy yu wiinkru ayuk, yajmajwiinup ja ky'uam mubujkan. Ja di'ibu kyajxwa'xupy ja Diosu 'yayuk, yajmajwiinup ja myubujkanuty púnuty mudoo'ijtup.

⁵ Ʋj jajnaambuts kooxyup nidugekyu miits xymyudattu ja madakan es xykyajxtuxyup ja ayuku wiinkru. Per waanu ni'iguts njatseky esxyup xykyajxwa'xtu ja Diosu 'yayuk es du'un di'ibáty myudoodup ma mnaymyúku dyajmajwiinudu myubujkan. Pes waanu ni'igu 'yóyudyu tyaadu kadiinam ko ngajxum ja ayuku wiinkru ma ni ngadimnija'am ti dan 'yandijpy ma tadu ayuk. ⁶ Paaty magu'ugítuty, pun ngu'ijxtup miits es nmagajxtut mat ja ayuk di'ibu kyaj xyjajgyúku, ni madsoo mgatu'unxudut miidsaty. Miits mdu'unxudup

je'eyu ko n'awánudut mat ja mgu'am ayuk di'ibu Diósats uj xytyuknija'ap, o pun nmeepy ja Diosu 'yuxpajkun esu kyajxwíjün.

7 N'okpujtákum yu xuxn o yu kow, éxtumu tsajkapyñxyúxn o yu arpu, pun kyaj xyuxtugatsy kyoodugátsy, kyaj mbaat yajmwinma'añbyaaty ti dñn yajxúxp o yajkoop. 8 Es ma yu soldaadu tsyiptuna'andu, pun ja trompetu kyaj yajtukxu'uxy wa'ats, ni pñn kyanayjyujp'ixudut es tsyiptuna'anat. 9 Du'ñn jajtpu du'ñn mat miidsuty ko xykyajxtu ja ayuk di'ibu kyaj pñn tjaygyuku di'ibáty myudoodap, ¿wi'ixu ja'ay tñijáwudut ti miits mgajxtu? ¡Pes nuqoo mna'uxkajxtu!

10 Ta mayñaxu ayuk naxwiiñ di'ibu ja'ayuty 'yayuk'ajttap, es tugekyu tmudaty ja ñiwiin ñidu'u. 11 Per pun uj kyajts njaygyuku ja ja'ayu 'yayuk di'ibuts xyjamugajxp, du'ñn ñaxyu tadu ja'ay mat uj éxtum di'ibu miimp wiink naxwíñudu, es uj nandu'ñnats nnaygyojyuty mat yu'ñ éxtumu di'ibu miimp nan wiink naxwíñudu. 12 Paaty éxtum miits xyjantsytsyoktu xy'axajaya'andu ja Espírítu Santu myadakñ, amdow pujktsów yu Dios es mmo'oyudut tadu madakñ di'ibu mñat xypyudákudut ja mmamabujkputy es xyajmujwiinudut ja myabujkun. 13 Paaty pun miidsuty nidu'uk mgajxtap ja tugatsypy ayuk, m'amdow mbujktsówup ja Dios es mmo'oyudut ja madakñ es xykyajxtuda'agut di'ibu dñn mgajxypy ma tadu m'ayuk. 14 Pun kajxtákruts mat tu'ugu wiinkpu ayuk, kajxtákruts mududsu n'anmujá'an, per kyajts njaygyuku ti dñn ngajxypyuts. 15 ¿Tits ndúnup? Kajxtákruts

mæt ja n'anmujá'anats, per nandu'un mæt ja nwinma'añats. N'áwupts ja Dios 'yalabanzu mæt ja n'anmujá'anats, per nandu'un mæt ja nwinma'añats. ¹⁶ Mæt ko pæn mij m'awdajtypy ja Dios je'eyu mæt ja m'anmujá'an mæt ja wiinkpu ayuk, ¿wi'ix mbaat ja ja'ay di'ibu kyaj tjaygyuku jyuna'añ "wa'an du'unuty" ko mgajxtakta'ay, o wi'ix mbaat mgajxtakmíky mæt yu'u pæn kyadimnija'ap ti dæn mgajxypy? ¹⁷ Oy jyantsytsyújuty ko mij Dios xyja'aygyuda'aky, ni ti pudajkun xykyamo'oy yu mmamabujkputy, ja'a ko kyaj mjaygyujkxuty. ¹⁸ Nja'aygyudákyruuts ja Dios ko uj ngajxypyuts ja ayuku wiinkpu ni'igu kadiinam nidugekyuty miidsuty. ¹⁹ Per mats nnaymyikyuty n'awdata'andats ja Dios, nik óyuts ngajxut mugoxku n'ayúkats mæt ja njaygyujkunats di'ibu ja'ayuty jyaygyúkudap es pyudákudat, kadiinam kots ngajxut majk milu ayuk di'ibu kyaj yajjygyúku di'ibu 'yamudoonajxtap.

²⁰ Mugu'ugítuty, katu mwinmaydyu éxtumu uná'ku'ungun, je'eyu ko xykya'oyñijáwudu wi'ix xytyúndut di'ibu axuk. Per ittu éxtumu ja'ay di'ibu tu yeeky tu pyety ko oy xypyayo'oydyut. ²¹ Pes du'un jyuna'añ ja Dios ma jyaabyajtun: "Wiink ja'ay es wiink ayúkats uj nyajtunap, ndukkajxnáxupts uj ja n'ayúkats ja jagam ja'ayuty ma tyadu nax kajpn, per ni du'unats ja n'ayuk tkamabuktu", du'un jyuna'añ ja Nindsan'ajtam. ²² Tyaadu yu'u xytyukjygyujkum ko Dios xymyo'oyum ja madakun es ngajxumu wiinkputy ja ayuk éxtumu ijsxw'umun ma yu di'ibu kyaj yu'udyu Dios myduumbu, per yajkypy ja

madakun es ngajxwaxum di'ibu xytyuknija'am es nduk'oy'ajtum di'ibaty myubajktap, kyaj jya'agyujxmuty pánaty kyaj Dios tmabakta. ²³ Oy du'un, n'okrajtáakum pan miidsuty tu mnaymyúkudu, es tyákadut naak di'ibu kyaj yu'udyu mamubajkra o kyaj ti tnijáwudu ja Diosu 'yayuk, es mbaadudut nidugekyu mmadya'aky mat ja wiinkra ayuk, ztii kyaj jyuna'andut ko miits tu mlókudu? ²⁴ Per pan myajpáttap xykyajxwaxtu Diosu 'yayuk es tyákat naak di'ibu kyaj yu'udyu mamubajkra o kyaj ti tnijáwudu ja Diosu 'yayuk, es ko tjaygyúkudu mgajxyuty, ta najx tjaygyuku ja pyojra es k'um najx dyaj'yo'oy ja wyinma'añ ko tmadówut tugekyu di'ibu miits mmadyáktap, ²⁵ es du'un ñidu'xut di'ibu jyot'ajty wyinma'añ'ajtypy. Ta ñaygyoxtnaaydya'agudut es t'awdátut ja Dios, es jyuna'anut ko jyantsy'ity ja Dios ma miidsuty.

Tundu tugekyu tuda'aky es éxtum pyaadyuty

²⁶ Mugu'ugítuty, di'ibats uj n'andijpy, yu'u tyaadu: Ko mnaymyúkudut es xy'awdata'andut ja Dios, tam di'ibu úwdu, tam di'ibu kyajxwaxtu ja Diosu 'yayuk o di'ibu Dios tuknijáwudu, tam di'ibu kyajxtap ja ayuk di'ibu kyaj yajjaygyúku, o di'ibu kyajxtuda'aktap di'ibu ja wiinkruty tu tkajxtu; es tugekyu tyaadu, du'un xytyúndut es dyajmujwiin dyajkajaadu myubajkan pánaty myubajktap ja Jesús éxtum Kristu. ²⁷ Ko pan tkajxut ja wiink ayuk, wa'an je'eyu nimajtsk o nidugauk tkajxy, es nidu'ugáty kyajxut, es wiinkra tkajxtuda'aktut di'ibu mmadyáktap. ²⁸ Pan kyaj jap pan di'ibu mbaat tkajxtuda'aky, kyaj pan tkajxut ja wiinkra ayuk ma mnaymyúkudu,

ku'm xymuɣajxtut ja Dios mā anaydu'uk m'ittu. ²⁹ Wa'an tkajxy majtsk o tɣɣuk di'ibu 'yaxájɣɣɣɣ ja Diosu 'yayuk, esu wiinkrɣty wa'an tmɣdoo'ítu es tɣawinmádyut pɣn oy o kyaj 'yóyuty di'ibu tyaáduuty myadyáktɣɣ. ³⁰ Es pɣn jam nidu'uk 'yu'uñu tmɣdoo'ítu 'yaxájɣɣ nandu'an tu'ugu Diosu 'yayuk, wa'an t'awixy di'ibu jam kajxp, es 'yokkajxut y'u'u. ³¹ Mɣt ko niduɣékyuty miidsuty mbaat xytyuknijáwɣdu ja ayuk di'ibu Dios tɣ mmo'oyɣdu, nidu'uk nidu'uk sitɣy. Net niduɣekyɣ tjátut es jyotmak'áttut. ³² Yu Espírítu Santu myadakɣn pyatk'u'y 'yity mɣt ja di'ibáty 'yaxájɣdu, ³³ mɣt ko Dios yajkypy ja agujk'ajt jotkujk'ajtɣn, kyaj oywyi'ixuty ti ttuñ.

³⁴ Extɣm oytyim maaty ja Diosu jya'ayuty ñaymyúkadu, yu toxytyujkuty amoondɣp. Kyaj pyaadyuty tyukkajxɣdu. Wa'an tɣaydyukkádúkadu ja ña'ayuty, du'an éxtɣm jyɣna'añ mā yu Diosu jyaaybyajtɣn. ³⁵ Pɣn ñijawɣyaampy ti oynu'unɣn, wa'an dyajtáy ja ña'ay mā yu tyujk. Mɣt ko kyaj oy kyɣxe'eky ko tu'ugu toxytyujk tyukkajxɣ mā ja mɣbujkɣtɣjk ñaymyúkadu. ³⁶ Byeen xytyimpáktɣdu kwentɣ ko yu Diosu 'yayuk kyaj tsyondaky mɣt miidsuty, es ni miidsadyu du'n je'eyu xykya'axájɣdu.

³⁷ Pɣn ja ñaak ñayjyáwuty tmɣdaty ja madakɣn es tkajxwá'xut ja Diosu 'yayuk, o tmɣdaty ja wiinkrɣ Espírítu Santu myadakɣn, wa'an tjaigyukɣ ko di'ibu yam miits nduknija'ayɣdu, y'u'u du'an tu'ugu Nindsun'ajtɣm 'yana'amɣn. ³⁸ Pɣn kyaj tmɣjɣjta'aky, kyaj nandu'an yajmɣjɣjta'agut.

³⁹ Pes du'an mɣgu'ugítuty, ɣxtá'aydyu

ja winma'añ wi'ix myajmada'agudut es xykya'jxwa'xut ja Diosu 'yayuk, per katu xyajkubéky pən ja naagaty tkajxwa'xy mut ja wiinkpə ayuk. ⁴⁰ Tundu tugekyu tuda'akytyi'knə es éxtəm pyaadyuty.

15

Təy'ajtən ko Kristu jyikypyejky

¹ Məgu'ugítuty, n'aktukjamyajtstəp ja oybyu ayuk di'ibə tə n'awánədə, di'ibə miits m'axájudə es di'ibə məut amumdu'uk xymyubəktə yə Nindsən'ajtəm. ² Nandə'un mut yə'ugyujxmə tyadə ayuk miits mnitso'oktət pən m'akpaduundəp di'ibə tə n'awánədə; es pən kyaj xy'okpaduunnə, nanəgoobə tə xymyubəktə.

³ Di'ibə tim jəjp'ám oj n'axajə es miits nduknijáwədə, ja'a ko Jesukristə 'ye'ky mut ədsajtəm nbojprə'ajtəm, éxtəm jyəna'añ mə ja Diosu jyaaybyajtən; ⁴ es ko dyajnaxtəjkədə, es ko jyikypyejky ja kyumdəguk xə, éxtəm jyəna'añ ja Diosu jyaaybyajtən, ⁵ es ko kyəxe'ky mə ja Peedru es óknəm mə ja apóstulaty, ⁶ óknəm kyəxe'ky niməgoxk məgo'px naxy ja nməgu'uk'ajtəm wyinduuy. Mayə tadə nməgu'uk'ajtəm 'yakjiky'attə, es tam di'ibə tə 'yo'knədə. ⁷ Oknəm kyəxe'ky mə yə Santya'agə, es nan net mə nidugekyə apóstulaty.

⁸ Tim óknəm ko tyadə, nandə'un n'ijxyəts əj, éxtəmxuyəts əj jawyiin o óknəm nmiiñ nja'tyəts yə naxwiin. ⁹ Əjtsə də'un éxtəm tim əx'okpə mə yə tadə apóstulaty, es ni je'eyəts xykyanitakə esəts xy'anəmət apóstalə, ja'a kots əj nbajədiptyəts

yū Diosū jya'ayuty. ¹⁰ Perū Dios tūts xymyay'aty xykyuni'xy esūts xypyujtāky éxtumū apóstalū. Per kyaj tū ñejxy nanūgoobū, pes nik tūts nduñ ni'igū kudiinam yū'u nidūgékyuty; óyuts oj ngatūñ mūdudsū ngu'um mājāā, mūt ja myay'ajtūngyūjxm ja Dios tū xypyudakū. ¹¹ Kyaj ti tsyékyuty, oy uj o yū'ujuty tū tkajxwā'xtū, ti'igyū yū'u di'ibū yajkajxwā'xp, esū tyāādū dū'un di'ibū miits mmūbujktūp.

Jyikyryaktū ja o'krū

¹² Pes mūt ko ūdsuty, apóstaluty, tū ngajxwā'xtūts ko yū Jesukristū jyikyryejky ko 'ye'ky, ųwi'ix ko naāguty miits mjūnā'andū ko yū o'kruty kyaj jyikyryaktū? ¹³ Pes pūn kyajpū jikyryujkūn mā yū o'kūn, nan kyajpū dū'un ja Jesukristū jyikyryejky. ¹⁴ Es pūn kyajpū Jesukristū jyikyryejky, kyaj tyuñ di'ibū ngajxwā'xūm, es nan kyaj tyuñ di'ibū nmūbujkūm. ¹⁵ Es pūn dū'unū dū'un, ūdsuty, ja apóstaluty, kā'ādūpts éxtumū andākputy, ja'a ko tūts n'okjūnāambūdu ko yū Dios yajjikyryujk ja Jesukristū; es pūn andakūn ja'a ko Kristū jyikyryejky, nan andakūn ja'a ko ja o'kruty jyikyryaktū, ¹⁶ mūt ko pūn kyaj yū o'kruty jyikyryaktū, pes nan kyaj yū Dios tū dyajjikyryéky ja Jesukristū. ¹⁷ Es pūn ja Kristū kyaj jyikyryejky, kyaj tyuñ di'ibū miits mmūbujktūp, es pekyoty m'ak'ittū, ¹⁸ es nandū'un tyūgooydyū nidūgekyū ko 'yo'ktū di'ibū pyaduundū Jesukristū. ¹⁹ Pūn yaayū mā tyādū jiky'ajtūn yā naxwiiñ nyajtu'unūm ja Jesukristū myūbujkūn, di'ibáty kyaj tmūdundū Jesukristū mbaat jyūnā'andū mūt ja tūy'ajtūn: “Pūroobū taaduty.”

20 Per di'ibu tim t#y'ajt#n, ja'a du'un ko y# Jesukrist# jyikyryejky ko 'ye'ky. Du'un ja'a #xt#m ja p#jta'aky di'ibu jawyiin t#mp'ajtr. Paady# du'un mut y#u xytyuknija'am ko y# di'ib#ty t# 'yo'kn#du jikyry#kt#p. 21 Pes du'un #xt#m tu'ugu yedy#jk dyajtsond#ky ja o'k#n naxwii#n, nandu'un tu'ugu yedy#jk dyajtsond#ky es ja o'kr#ty jyikyry#kt#t. 22 Di'ib#ts nmadyakyy, ja'a du'un ko nidugeky# ja'ay#ty 'yookt# mut ko ty#mp'at 'ya#ts'at#du Ad#n, es nandu'un di'ib#ty 'yax#j#d#p ja Jesukrist# #xt#m# Yajnits#kru, Dios yajjikyry#k#d#p. 23 Per nidu'uk nidu'uk #xt#m py#d#du: Jesukrist# du'un jikyry#jk tim jawyiin; es #k#m ko y# Jesukrist# my#n#t, di'ib#ty y#u jya'a'ajtypy nandu'un jyikyry#kt#t. 24 Ta jya't#t ja tiemp# m# ja Jesukrist# ttukku'#d#kut ja Dios Teety ja kyutujk#n m# naty t# dyajkut#g#y nidugeky# wiinkr#dy# ana'amb#ty, kutujk#n#ty es p#n#dy# madak#n my#d#jtt#p. 25 Ja'a ko y# Krist# koon#m yajkut#kut ext# ko 'yana'am#n patku'uy tr#jta'ag#t ja my#dsip. 26 Es ja okru m#dsip di'ibu Dios yajkut#goyaampy, y#u ja o'k#n. 27 Mut ko ja Dios# jyaaybyajt#n jy#na'a#n ko Dios t# tr#jta'aky ja Jesukrist# 'yana'am#n patku'uy oytyim di'ib#ty. Kyaj ndukm#wijts#m ja Dios, mut ko Dios# du'un py#jt#k t#geky# Krist# 'yana'am#n patku'uy. 28 Es ko ty#d# t#geky# yajp#jtakta#y Jesukrist# 'yana'am#n patku'uy, net k#m#m Jesukrist#, ja Dios# 'yU'unk, #yay#k#d#t m# Dios, di'ibu py#jt#ky t#geky# Krist# 'yana'am#n patku'uy, es du'un ja Dios tm#d#jtt#'ay#t t#geky# 'yana'am#n patku'uy oytyim di'ib#ty.

29 Es p̄an t̄ay'ajt̄an ko ȳa o'k̄p̄aty kyajikȳpȳukt̄a, ėti ko ja'aȳuty tkun̄ab̄at̄ud̄a di'ib̄aty o'kt̄a jañ̄ubety? 30 Ės ti ko ̄uds̄aty d̄a'ũñ̄m nnay'ayo'onmo'oȳud̄a kots nm̄ud̄ũñ ja Jesukrist̄a? 31 Bom b̄óm̄ats n'ity o'k̄un j̄ajp'ám. T̄ay'ajt̄an̄a tȳaad̄a, m̄agu'uḡít̄aty, éxt̄am̄ts nand̄a'ũn t̄ay'ajt̄an̄a'ũ kots ndukjotk̄ud̄a'aky kots mīits nb̄jta'akt̄a éxt̄am̄m̄ mȳab̄jkr̄m̄ Ninds̄ũn'ajt̄am̄ Jesukrist̄a. 32 ĖTits ̄aj nb̄k̄ nb̄aad̄ut̄ ȳa naxwiiñ kots nds̄ipt̄uuñ ȳa Éfes̄u m̄ut ja di'ib̄u d̄a'ũn éxt̄am̄m̄ aw̄a'an j̄ayujk̄ũn? Pes kooxȳur̄ tȳay'ajt̄an̄aty ko ȳa o'k̄p̄aty kyaj jyikȳpȳeky, nik oyxȳur̄ nj̄una'an̄am̄ éxt̄am̄ nāaḡuty j̄ȳuna'and̄a: “N'okk̄a'ay n'ok'úk̄am̄ je'eȳu. Aya bom n'o'k̄um̄.”

33 Kat̄a mnayȳákȳuty myajwin'ũan̄ut. T̄ay'ajt̄an̄a éxt̄am̄ j̄ȳuna'añ tu'uḡu ayuk: “Ȳu ax̄ũkr̄m̄ jamȳũt̄ yajm̄a'typ̄y ja oyjya'ay'át.” 34 Yajj̄umb̄itt̄a mīids̄u mjiky'ajt̄an̄ t̄ay'ajt̄an̄ m̄ũt, es kat̄a mnakyp̄ȳeky-tyund̄a, pes nāaḡuty mīids̄uty kyaj xy'ixy'att̄a ja Dios. Tu'uḡu d̄a'ũn am̄tsoydyu'un kods̄u d̄a'ũn mīits n'an̄ũm̄ud̄a.

Wi'ix ja o'k̄p̄a jyikȳpȳukt̄a

35 Per jaa da nāak xyajt̄áwd̄ats: “ĖWi'ix jyikȳpȳákt̄at ja o'k̄p̄aty? ĖWi'ix̄a ñini'x 'ȳixȳuty di'ib̄u mȳad̄átt̄ap?” 36 j̄N̄agoo m'okkujuun'aj̄n̄ud̄a m̄ut ja di'ib̄u xyajt̄ũd̄ap̄ts! ĖTii kyaj xyñ̄j̄aw̄ud̄a ko tu'uḡu t̄ũmt̄ yajni'ipy, koon̄am̄ tȳgatsy j̄ap nāaxóty es tyuk'yoond̄u'uty, es yeeky pyety? 37 Ja'a ko di'ib̄u mujxp̄ es pȳad̄semy nax winḡj̄xm̄, kyaj dȳũn̄uty éxt̄am̄ 'ȳixȳuty ko t̄a yajni'ipy o yajw̄ajy, oy ȳa'udȳa trīiḡu o wiink̄r̄m̄ t̄ũmt̄. 38 Okn̄am̄ ja Dios t̄mo'oy ja t̄ũmp̄ ȳu 'ȳijx̄ũn éxt̄am̄

yu'u ttseky, es nidu'uk nidu'ugu tũmp yajmo'oy ja 'yaay kyepy éxtũm pyaãdũdu. ³⁹ Es nandu'an jajtpũ du'an ko kyaj tũgekyũ yũ nini'x tyi'igyuty; yũ ja'ayũdyũ ñini'x, tuk naxũ'u, esũ jũyujk añimalũ ñini'xuty, wiingũ'u, esũ joon jũyujkuty, nan wiingũ'u, esũ ajkx kũ'xmũty, nan wiingũ'u. ⁴⁰ Nan taa di'ibũ ijtp mã tsajp es mã naxwĩũdu, per ak tũgatsyũ'u. Wiingũ tsyuj'ajtũn ja tsajpótmũdu es wiingũ tsyuj'ajtũn di'ibũ naxwĩũ ijttũp. ⁴¹ Yũ xũũ jyaj tyũ'xũn, wiingũ'u, es wiingũ po'o es nan wiingũ mãdsa'ajũdyũ jyaj tyũ'xũn, es extũ ak mãdsa'ajuty tyũgatsy ja jyaj tyũ'xũn ak wiink. ⁴² Nandu'an jyaty mãt ja o'kpaty ko jikyryũktũ. Yajtájũ ja naxni'x di'ibũ windũgeepy, es jyikyryũjknũ ja nini'x di'ibũ kyaj ñaky'oogũt. ⁴³ Yajtájũ ja naxni'x di'ibũ kyaj 'yóyuty, es jyikyryũjknũ ja nini'x mãdu mãj'ajtũn. Yajtájũ naxni'x di'ibũ pagi'ix, es jyikyryũjknũ ja nini'x mãk oy. ⁴⁴ Yajtájũ éxtũmũ oytyim di'ibũ ja'ayũdyũ ñaxni'x naxwĩũdu, es jyikyryũjknũ ja nini'x éxtũm 'yity tsajpótm. Pũn jaa ja naxwĩũdu nini'x, nan taa ja tsajpótmũdu nini'x.

⁴⁵ Du'ũnũ du'ũn jyũna'añ ja Diosũ jyaaybyajtũn: "Yũ jawyiimbũ yedyũjk, Adán, oj t'axajũ ja jiky'ajtũn." Per ja óknũmbũ Adán, ja'a njũna'anũm ja Nindsũn'ajtũm Jesukristũ, ja'a Ja'ajũn di'ibũ yajkypy ja jiky'ajtũn. ⁴⁶ Jawyiin yajmũdáty ja naxwĩũdu nini'x, es oknũm di'ibũ tsajpótmũdu nini'x. ⁴⁷ Ja jawyiimbũ yedyũjk, ja'a di'ibũ Dios yajkoj mãt ja nax; ja myũmajtskrũ yedyũjk, ja'a di'ibũ tsajpótmũdu. ⁴⁸ Di'ibáty yã naxwĩũ njiky'ajtũm, nmũdajtũm ja nini'x éxtũm di'ibũ mãt ja Dios dyajkojy ja Adán. Ko njiky'ajtũm

tsajpótm, nmudajtam ja nini'x éxtum tmudaty ja Nindsun'ajtam Jesukristu tsajpótm. ⁴⁹ Du'an éxtum udsajtam ngu'xum'kum kyojyaty ja Adán ya naxwiiñ, nandu'un nu'x ngu'xum'kum éxtum Jesukristu di'ibu tsajpótm.

⁵⁰ Di'ibu n'anuumayándup magu'ugítaty, yu'u tyaadu ko kyaj mbaat ndujkum tsajpótm mat ja ndsu'utsy'ajt nbajk'ajtam. Ja'a ko di'ibu o'kp, kyaj mbaat tyuku tsajpótm mudu ñaxni'x. ⁵¹ Mudowdu, n'anuumayándup di'ibu ijty kyaj yajnijáw. Kyaj nidugekyu n'o'kum, per nidugekyu ndugatsa'ayñum ⁵² tuk pojn, du'an éxtum ko nwimbi'tsum es n'ijxwaxum jatugok, ko yajmudówat yajtukxu'uxy ja trompetu óknumbu. Yajtukxu'uxup ja trompetu, es ja o'kpaty jyiky'uktat, es ni na'a kyanaky'ooktat, es nidugekyu ndugajtsam di'ibaty akjiky'ajtam. ⁵³ Mat ko ya njiky'ajtan'ajtam di'ibu o'kp, koonum yu'u tyugátsat mat ja jiky'ajtan di'ibu ni na'a kya'oogut. ⁵⁴ Es ko ya njiky'ajtan'ajtam di'ibu o'kp tyugátsat mat ja di'ibu ni na'a kya'eeky, net yajkuydyúnat éxtum jyuna'añ ja Diosu jyaaybyajtan: “Ja jiky'ajtan ja'a tu dyajkutugóy ja o'kun.” ⁵⁵ Es jatuk peky ma jyuna'añ: “O'kun, ¿ma net tyam ja di'ibu maut tu mjaya'ayowa'añ?, ¿ma net ja mdsaa'sytyu'unun?” ⁵⁶ Di'ibu yajkypy ja o'kun ja myadakun es xya'ayo'om, ja'a du'an ja pojpu, es ja pojpu myudajtypy ja mak'ajtan mat ja ana'amun di'ibu Dios yajk. ⁵⁷ ¡Per yajja'aygyada'aky ja Dios ko xymyo'oyum ja madakun mat yu'ugyujxm Nindsun'ajtam Jesukristu!

58 Paaty mægu'ugítaty, panujxtæ yajxón es dæ'æn̄m xytyúndæt waanæ ni'igæ ja Nindsæn'ajtæmæ tyuunk, mæt ko miits mnija'adæp ko kyaj ñanugoobaty yæ tadæ tuunk di'ibæ mduundæp ti'igyæ mæt ja Nindsæn'ajtæm.

16

Naybyudækæ myiky

1 Tyámæts n'adsoojæmbíty di'ibæts xyajtæudæp wi'ix xyajmúktæt ja naybyudækækyæjxm es nbutæjkæm ja Diosæ jya'ayaty di'ibæ jap Judeeæ ayoo jottægoodyæp. Tundæ dæ'æn̄ éxtæm ndukni'ijxædæ majatyæ mæbæjkrætkæjk ñaymyúkædæ jap mæ Galasyæ ñaxwíñædæ. ² Domingæ domingæ miidsaty nidu'uk nidu'uk xykyoonwæ'æmdæt wi'ixæm pæn tpaaty, es xyñikoombátæt tadæ naybyudækæ mæt ja'agyæjxmæ nmægu'uk'ajtæm, es kædiibæ jaanæm mnaydyukjotmaydyúnædæt tadæ naybyudækæ kots nja'tæt. ³ Kots nja'tæt mæ miidsaty, ta xypyajtæ'aktæt ja ja'ay di'ibæ miits mdsojktæp esæts æj jap Jerusalén ngáxædæts mæt ja neky di'ibæts nmo'oyæp, es yajnijáwæt pænæ dæ'ænæty, es min dyajtsooñ ja naybyudækæ di'ibæ miits mgajxtæp. ⁴ Es pæn waanæ oy pyædsemy kots æj nandæ'æn̄ nnæjxæt, næjxtæp yæ'æjaty mæt æj.

Pæablæ tnigajxy majaty jyædita'æñ

5 Kots nnæjxæt, koonæmts nnaxæ'æñ mæ Masedoñæ ñax, taanæmts nja'tæt Korintæ. ⁶ Wa'andsæ da nwe'æmæt waanæ mæt miits jap, o wa'andsæ da ndim'yajnajxtæ'ayæt tægekyæ jap yæ xux po'o; es nétæts miits mbaæt xypyudækædæ mats n'aknæjxæ'æñ óknæm. ⁷ Ja'a ko kyajts je'eyæ

nnajxa'añ pajt kapajtp, wu'umaambudsu du'an es n'ita'añ waanu mat miidsuty, pun junaamp ja Nindsun'ajtum Dios. ⁸ Per wu'umaambuts ya Éfesu extu ko Pentakostés xuu ñáxut, ⁹ mat ko nmudajtypyuts tu'ugu tu'u es 'yoybyudsámut ja Nindsun'ajtumu tyuunk, es taa may di'ibats xytyukmudsip'ajttap.

¹⁰ Pun jajtp ja Timotee ma miidsuty, katu ti xytyuktukjotmaydyundu. Wa'an t'ity jotkujk, mat ko ya'u ttuñ ja Nindsun'ajtumu tyuunk, du'an éxtam uj. ¹¹ Paaty katu miits xy'uxtijtu; ni'igu xpyudákudat es dyaj'yo'oyut ja ñ'u tyu'u agujk jotkujk, esats min xykyu'ixy, mat ko tyámats n'awixy ti'igyu mat ja wiinkpadyu nmagu'uk'ajtum.

¹² Yu nmagu'uk'ajtum Apolus, tats njantsyjya'anuumu esxyap oj ndimku'ixadu ti'igyu mat ja nmagu'uk'ajtum, per kyaj ñajxañ tyam. Njaxap ko ja tiempu 'yawátsañumut.

Kajxwíjn esu kajxpo'xun

¹³ Wijy m'ittut miidsuty. Du'añum amumdu'uk jot xy'akmábáktut ja Dios. Muk mnaybyujta'agudat. Katu mjotmutsk'attu.

¹⁴ Tundu mat ja tsojken tugekyu di'ibu mduundap.

¹⁵ Ix, mugu'ugituty, miits mnija'adap ko ja di'ibu tsunaaydyap ma ja Estéfunes jyuan tyujk, ya'u dun tim jawyiin Akayu ñaaxóty di'ibu 'yaxájuda ja Jesukristu, es ya'ujuty tu tpudákuda ja nmumubajkra'ajtum. ¹⁶ Es ndsejpyuts es miits xymumadówdut ya'ujuty, es nidugekyu di'ibáty nandu'an pudajkadap mada tyadu tuunk.

¹⁷ Xondákruts ko tu myndu Estéfunes, Fortunatu

esū Akaykū. Yū'ujuty tū ttundū di'ibū kyaj miits oj mbaat xytyundū mūt ko m'ittū jagam, ¹⁸ yū'ujuty tū dyajxonda'aktats ja n'anmūja'an, es nandū'an miidsū m'anmūja'anuty. May'at windsū'ugūdu dū'ambū ja'ayuty.

¹⁹ Majatyū mūbūjkrūtūjk ñaymyúkadū Asyū ñāaxóty mdukniǵáxūdu Dioskajxy. Akilū esū Prisilū, es nidūgekyū di'ibáty naymyujkadūp mā yū'ū tyūjkuty, mdukniǵajxūdup ja Dioskajxy ja Nindsūn'ajtūmgyūjxm. ²⁰ Axájūdu Dioskajxy di'ibū nidūgekyū nmūgu'uktūjk'ajtūm mdukniǵajxūdup. Naymyūnánūdu nixim niyam kūjktūgok.

²¹ Ūj Paablū, nduknijáyūduats miidsūty yū kajxpo'xūn mūdūdsū ngu'ūm letrū.

²² Di'ibū kyaj tsoktū Nindsūn'ajtūm Jesukristū, wa'an t'itū kajxpéky.

¡Min tsojk, Nindsūn'ajtūm!

²³ Wa'anū Nindsūn'ajtūm Jesukristū mgunū'xūdu miits nidūgekyū. ²⁴ Nidūgékyuty miits ndukniǵaxtū ndsojkanats mūt ja Jesukristūkyūjxm.

**Ja jembyu kajxy'átypyu mudu
Jesukristukyjxm: El Nuevo Testamento de
nuestro Señor Jesucristo en el mixe de
Juquila
New Testament in Mixe, Juquila (MX:mxq:Mixe,
Juquila)**

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mixe, Juquila

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mixe, Juquila [mxq], Mexico

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mixe, Juquila

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

0c492fbf-e19b-5f77-b2cc-07da5aab0305